

KALLELSE
2019-04-02

Sammanträde med utbildningsnämnden

Dag och tid: Tisdag 9 april, kl 8.30.
Plats: Kommunhuset, sal Kvallsta.

Förhinder: Ledamot som är förhindrad att tjänstgöra vid sammanträdet kan e-posta meddelande om förhinder till josefin.lindstrom@knivsta.se.

Obs! Slutet sammanträde

Observera att sammanträdet är slutet under punkterna 5 och 6, eftersom ärendena innebär myndighetsutövning. Under denna tid har endast de förtroendevalda och föredragande/ansvariga tjänstemän rätt att delta i sammanträdet.

Dagordning

1. Upprop

2. Justering av protokoll

Förslag: Protokollet justeras den 16 april 2019.

3. Godkännande av dagordningen

4. Särskild uppföljning fritidshemmet

UN-2019/171

Tjänsteskrivelse 2019-03-26

Rapport

Ansvarig handläggare: Karin Carlsson, verksamhetscontroller

5. Regelbunden tillsyn av Hjärtstenens förskola

UN-2018/487

Tjänsteskrivelse 2019-03-13

Rapport

Ansvarig handläggare: Karin Carlsson, verksamhetscontroller

6. Förstagångstillsyn pedagogisk omsorg Rådjuret

UN-2019/166

Tjänsteskrivelse 2019-03-26

Protokoll

Ansvarig handläggare: Karin Carlsson, verksamhetscontroller

7. Ekonomiskt åtgärds paket för utbildningsnämnden 2019

UN-2019/223

Tjänsteskrivelse 2019-04-01

Ansvarig handläggare: Åsa Zakrisson, förvaltningsekonom

8. Ekonomisk uppföljning per mars för utbildningsnämnden 2019

UN-2019/4

Tjänsteskrivelse 2019-04-02

Investeringar, resultatenheter och driftbudget 2019

Ansvarig handläggare: Åsa Zakrisson, förvaltningsekonom

9. Utbildningsnämndens synpunkter och konsekvensbeskrivning beträffande mål, planeringsramar och investeringsplan för 2020–2023

UN-2019/222

Tjänsteskrivelse 2019-04-01

Bilaga 1 Investeringsplan 2020–2023

Bilaga 2 Mål

Ansvarig handläggare: Åsa Zakrisson, förvaltningsekonom

10. Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska enhet 2018

UN-2019/224

Tjänsteskrivelse 2019-04-01

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats 2018

Ansvarig handläggare: Anna-Lena Persbacke, verksamhetschef elevhälsan

11. Ny idrottshall Alsike

UN-2019/189

Tjänsteskrivelse 2019-04-01

Plankarta

Ansvarig handläggare: Eva Mårtensson, lokalförsörjningschef

12. Informationsärenden

a) Aktuellt från förvaltningen (Hans Åhnberg, utbildningschef)

13. Anmälan av delegationsbeslut

- Förteckning delegationsbeslut, utökning tid Skutans förskola 2019-03-01–2019-03-31, Ulrika Wiklund.
- Förteckning delegationsbeslut, skolskjuts 2019-03-01–2019-03-31, Veronica Gustafsson.
- Förteckning delegationsbeslut, vuxenutbildning 2019-03-06–2019-03-18, Tomas Henriksson.

Delegationslistor som innehåller personuppgifter samt eventuella ordförandebeslut redovisas på sammanträdet.

Välkomna!

Bengt-Ivar Fransson, ordförande

Handläggare
Karin Carlsson
Verksamhetscontroller

Tjänsteskrivelse
Datum
2019-03-26

Diarienummer
UN-2019/171

Utbildningsnämnden

Särskild uppföljning fritidshemmet

Att fritidshemmets elevgrupper är i nivå med det som krävs för att stimulera elevens utveckling och lärande.

UN-2019/171

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att godkänna rapporten särskild uppföljning fritidshemmet *Att fritidshemmets elevgrupper är i nivå med det som krävs för att stimulera elevens utveckling och lärande*

att en uppföljning av nedan beskrivna utvecklingsområden redovisas i kvalitetsredovisningen för utbildningsnämnden med rapportering våren 2020.

Sammanfattning

Under våren 2019 har det skett en genomlysning av fritidshemmets elevgrupper och huruvida grupperna och fritidshemmets förutsättningar påverkar kvaliteten i verksamheten. Uppföljningen har utförts genom dokumentstudier och intervjuer. Kommunens fritidshem har kvalitativ verksamhet där arbetet med läroplanen och det systematiska kvalitetsarbetet är utvecklat. Huvudmannen har strategiska satsningar på kompetensutveckling- och försörjning, vilket behöver bibehållas för att möta framtida utmaningar. Vid uppföljningen har 10 utvecklingsområden identifierats. Utvecklingsområdena rör bland annat resursfördelning, att kvalitetssäkra statistik, elevgruppernas sammansättning, likvärdig utbildning samt möjlighet för avskildhet och vila för eleverna.

Bakgrund

I Knivsta kommun går cirka 1200 elever på fritidshemmet, vilket är cirka 85 procent av barnen mellan 6-9 år.¹ Fritidshemmets uppgift är att komplettera förskoleklassen och skolan och att göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap med arbete eller studier. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

Utgångspunkt för granskningen har varit att;

- att kartlägga elevgruppernas storlekar och sammansättning
- att se över rektorernas förutsättningar att styra fritidsverksamheten

¹ www.skolverket.se, Statistiksökning- Knivsta kommun 2017

-
- att undersöka huruvida fritidshemsverksamheten uppfyller kravet som ett pedagogiskt komplement till skolan.

Ekonomisk konsekvensanalys

Föreslaget beslut bedöms inte leda till några ekonomiska konsekvenser utöver befintlig budgetram

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Hans Åhnberg
Utbildningschef

Beslutet ska expedieras till:
Akten

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Uppföljningen lyfter utvecklingsområden som syftar till att ytterligare bidra till att utveckla verksamheten och att barnens bästa beaktas.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Har barn fått uttrycka sina åsikter?

Ja ☐Nej ☒

Förklara oavsett svar.

Särskild uppföljning av Knivsta kommuns fritidshem-

*Att fritidshemmets elevgrupper är i nivå
med vad som krävs för att stimulera
elevens utveckling och lärande.*

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Metod	3
Resultat.....	4
Lagstiftning och styrdokument.....	4
Fritidshemmen i Knivsta	4
Ekonomisk styrning.....	5
Personal	7
Elevgrupper	8
Kvalitet i fritidshemmen- stimulera elevens utveckling och lärande	10
Verksamhet.....	10
Systematiskt kvalitetsarbete	11
Kompetensutveckling och utvecklingsarbete	11
Analys.....	12
Strukturkvalitet.....	12
Processkvalitet.....	13
Resultatkvalitet.....	14
Utvecklingsområden.....	14

Inledning

I Knivsta kommun går cirka 1200 elever på fritidshemmet, vilket är cirka 85 procent av barnen mellan 6-9 år.¹ Fritidshemmets uppgift är att komplettera förskoleklassen och skolan och att göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap med arbete eller studier. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Fritidshem är en pedagogisk gruppverksamhet för elever från 6 års ålder till och med vårterminen det år då de fyller 13 år.

Bakgrund

Studier och statistik har sedan många år indikerat stora utmaningar när det gäller fritidshemmets uppdrag. Utmaningarna handlar bland annat om stora elevgrupper, låg personaltäthet och låg andel personal som är behörig att undervisa. Skolinspektionens tidigare nationella granskningar av fritidshemmen har visat att styrning och ledning av fritidshemmen behöver utvecklas.²

Inför framtagandet av utbildningsnämndens internkontrollplan för kvalitet 2019 genomfördes en riskanalys med nämndens arbetsutskott. Vid riskanalysen bedömde arbetsutskottet att det fanns en viss sannolikhet och en hög konsekvensnivå om fritidshemmets elevgrupper inte är i nivå med det som krävs för att stimulera elevens utveckling och lärande.

Utgångspunkt för granskningen har varit att;

- att kartlägga elevgruppernas storlekar och sammansättning
- att se över rektorernas förutsättningar att styra fritidsverksamheten
- att undersöka huruvida fritidshemsverksamheten uppfyller kravet som ett pedagogiskt komplement till skolan.

Syftet är att klargöra huruvida fritidshemmens storlek på elevgruppen påverkar kvaliteten i verksamheten.

Metod

Uppföljningen omfattar de kommunala skolornas fritidshem och har genomförts med intervjuer av rektorer och personal. Uppföljningen har även genomfört dokumentstudier av lagstiftning, grundskolans läroplan, kommunens styrdokument, dokumenterat kvalitetsarbete, rutiner, egentillsyner, enkäter och ekonomistyrning.

Uppföljningen beskriver fritidshemmens lagstyrning, bakgrund och aktuella verksamhet i Knivsta kommun. Den redogör även för vilka de viktigaste kvalitetsfaktorerna för fritidshemmet är samt för kostnadsutveckling, orsaker och om elevpengen till fritidshemmet räcker till, genom en genomlysning av det totala resultatet för grundskola och fritidshem sedan 2015.

¹ www.skolverket.se, Statistiksökning- Knivsta kommun 2017

² www.skolinspektionen.se, Rapport *Undervisning i fritidshemmet*

Resultat

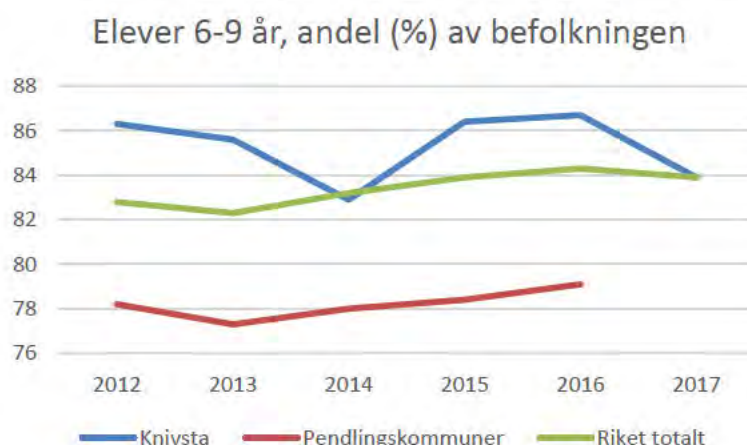
Lagstiftning och styrdokument

Fritidshemmet regleras i skollagen (kapitel 1-6 samt 14). Vid sidan av skollagen är läroplanen det viktigaste styrdokumentet för verksamheten. Fritidshemmet ska tillämpa del 1, 2 och 4 av läroplanen.³ I 2010 års skollag förstärktes fritidshemmets lärandeuppdrag genom ett tydligare uppdrag med inriktning mot att stimulera elevernas utveckling och lärande. I skollagen används begreppet utbildning för att övergripande beskriva fritidshemmets verksamhet.⁴

2016 fick fritidshemmet en egen del i läroplanen med syfte och centralt innehåll. Denna fjärde del ska tillsammans med läroplanens första och andra del vara utgångspunkt för undervisningen i fritidshemmet. Läroplanen delar in innehållet i fritidshemmets undervisning i fyra kunskapsområden; språk och kommunikation, skapande och estetiska kunskapsformer, natur och samhälle samt lekar, fysiska aktiviteter och utevistelse.

Fritidshemmen i Knivsta

Fritidshemsverksamhet bedrivs på samtliga kommunala skolor som har skolåren F-6. Från och med höstterminen det år eleven fyller 10 år kan fritidsklubb erbjudas i stället för fritidshem. I Knivsta kommun finns två fritidsklubbar, Guldgruvan i centrala Knivsta och Alsike fritidsklubb i Alsike skola. Av de elever mellan 6-9 år är det 83,9 procent som är inskrivna på fritidshemmen, vilket är en minskning med nästan tre procent mellan 2016-2017.⁵ Andelen är densamma som för riket men nästan 5 procent högre än jämförelse med liknande kommuner.⁶

Fritidshemspersonalen är vanligtvis organiserad i egna arbetslag och arbetar ofta en del av sin arbetstid i skolan. I vilken form detta sker beror enligt intervjuerna med rektorerna på hur skolans struktur ser ut och om det finns personal med rätt kompetens. Det kan samtidigt finnas personal i skolan som kan "gå över" på fritidshemmet, exempelvis elevassistenter, som då inte bara är ansvarig för ett eller flera barn utan i fritidshemmet är till för hela elevgruppen.⁷ Fritidshemmen är organiserade i olika avdelningar beroende på skolans storlek, där det oftast är så att en avdelning omfattar barn från ett eller två skolår.

³ I 5 kap. skollagen omfattas fritidshemmet av bestämmelserna i 1-6 och 22-24 §§.

⁴ www.skolinspektionen.se, Rapport *Undervisning i fritidshemmet*

⁵ 2018 års statistik redovisas senare under våren 2019.

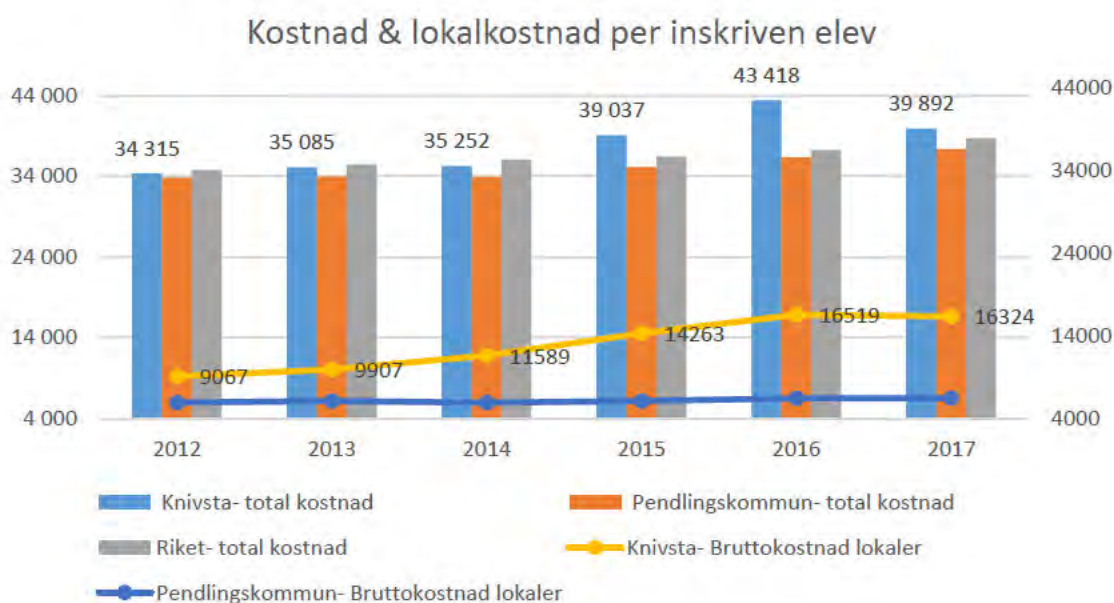
⁶ Pendlingskommuner var den kommungrupp som Knivsta tillhörde fram till 2017, nuvarande kommungrupp är Pendlingskommun nära större stad. www.skl.se

⁷ Från intervju med två rektorer

Ekonomisk styrning

I de allmänna råden för fritidshem finns ett avsnitt gällande förutsättningar för arbetet i fritidshemmet⁸, avsnittet anger att rektor och huvudman bör skapa förutsättningar att bedriva en kvalitativ verksamhet bland annat med stöd av en resursfördelningsmodell. Enligt skollagen ska kommunerna fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov.⁹ En sådan modell bör ta hänsyn till upptagningsområdets socioekonomiska karaktär, elevernas ålder, personalens kompetens, lokalernas och utemiljöns utformning, elever med annat modersmål än svenska, elever i behov av särskilt stöd samt elevgruppernas sammansättning och storlek.¹⁰ Knivsta kommun saknar en sådan modell, ersättningen är desamma oavsett elevernas förutsättningar och behov. De resurser skolan får för exempelvis elever i behov av stöd och modersmål betalas endast ut via elevpengen. Hyran betalas centralt, d v s fritidspengen avser endast verksamheten och den pengarna är inte differentierad utifrån lokalerna eller utemiljön. Om det systematiska kvalitetsarbetet är välfungerande och styrkedjan tydlig ska resultaten av uppföljningar och utvärderingar bli vägledande för hur resurserna fördelas.

Kostnaden per inskriven elev¹¹ i Knivstas fritidshem är något högre än i jämförelse med kommungruppen och riket. 2017 var snittkostnaden för kommungruppen 37 378 kronor, för riket 38 692 kronor och 39 892 kronor för Knivsta kommun. Fram till 2015 befann sig Knivsta i paritet med jämförelsekommunerna och snittet för riket, från 2015 har kostnaderna ökat med cirka 13 procent i Knivsta och cirka 10 procent för riket. Kommunens kostnader för lokaler har nästan dubblats mellan 2012-2017. Siffrorna bör ses över då det finns en risk att kontering av lokalkostnader och fördelning av pengar inte stämmer överens, då fritidspengen endast avser verksamhet. Det blir på grund av denna form svårt att jämföra elevpengen för fritids med utfallet samt jämföra med andra kommuner.

12

⁸ Fritidshemmets allmänna råd avsnitt 1. De allmänna råden i denna del utgår från bestämmelser i skollagen och läroplanerna.

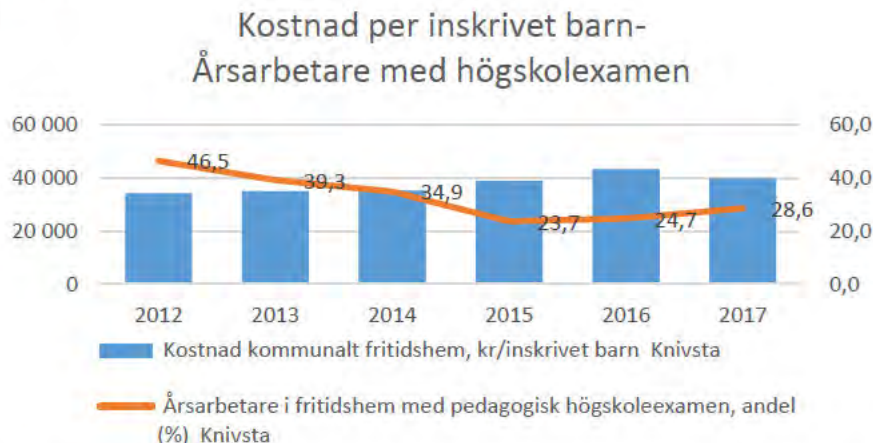
⁹ 2 kap. 8 a § skollagen.

¹⁰ Skolverkets allmänna råd för fritidshemmet s. 21

¹¹ Kostnad kommunalt fritidshem (bruttokostnad minus interna intäkter och köp av huvudverksamhet)

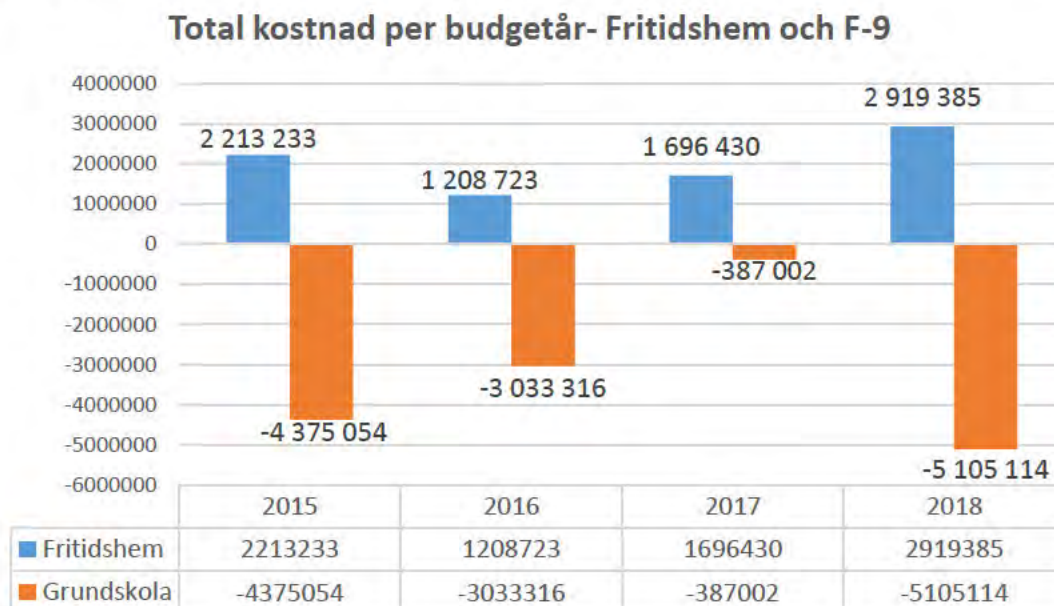
¹² www.kolada.se

Uppföljningen har även undersökt huruvida den ökade kostnaden i kommunen beror på en kompetenshöjning och därmed ökade kostnader. Diagrammet nedan visar att kompetensen i fritidshemmet minskat sedan 2012, det är drygt 20 procent färre årsarbetare som har pedagogisk högskoleutbildning.

13

För att undersöka huruvida elevpengen till fritidshemmet räcker till eller inte har en genomlysning av det totala resultatet för grundskola och fritidshem sedan 2015 genomförts. I detta material har även resultatet gått att bryta ned på skolnivå. Här nedan redovisas det totala resultatet för fritidshemmet och grundskola under åren 2015-2018. Det visar hur fritidshem gör ett överskott i förhållande till budget varje år och detta följer grundskolans underskott. Underlaget presenterades för rektorerna vid intervjuerna och de förklarade att siffrorna bland annat kan bero på hur man konterar personal, att alla avskrivningar faller ut på skolan och att rektorer har ett helhetsperspektiv där målet är att alla verksamheterna ska ha en budget i balans vid årets slut. Rektor ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.¹⁴ Utbildningsnämndens uppdrag är att med ekonomisk styrning tydliggöra prioriteringar via budget för kommande år, nämndmål, uppdrag och övriga nämndbeslut.

15

¹³ www.kolada.se

¹⁴ Skollagen 2 kap. 8 §

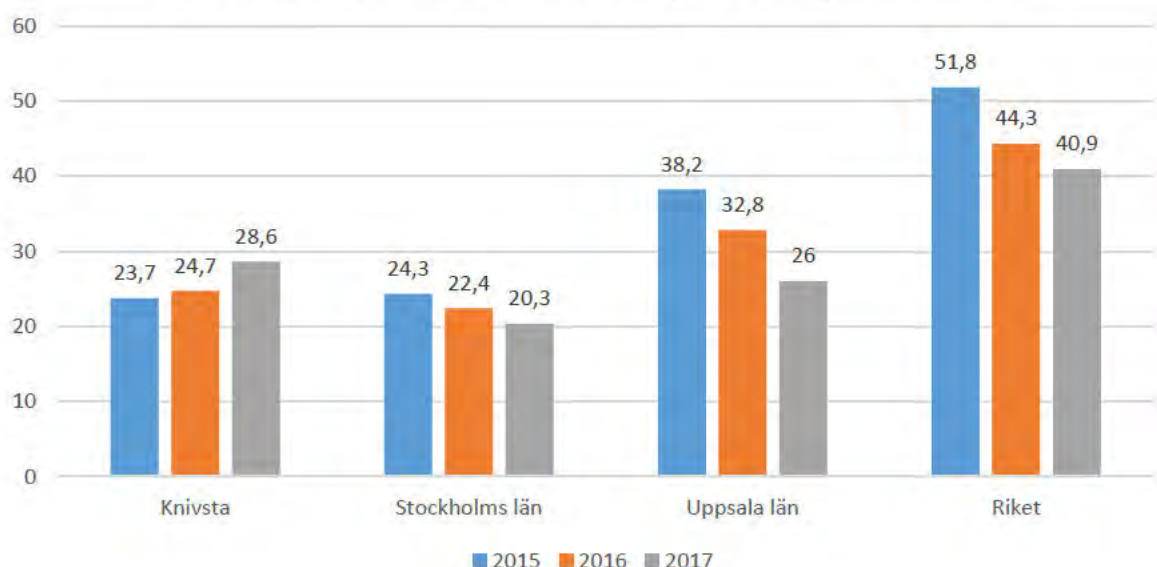
¹⁵ Kommunens egen statistik- bokslut för respektive år

Personal

Skolan står inför stora rekryteringsbehov. Samtidigt råder det brist på behöriga förskollärare, lärare och fritidspedagoger. Från och med den 1 juli 2019 blir det krav på lärarlegitimation och behörighet för att få undervisa och ansvara för undervisning i fritidshemmet. I dag får lärare som inte har legitimation undervisa och ha ansvar för undervisningen i fritidshemmet om de har en svensk eller utländsk högskoleutbildning för arbete som fritidspedagog eller motsvarande.¹⁶

Det är inte helt klarlagt hur många medarbetare som faktiskt kommer att vara behöriga när de nya bestämmelserna träder i kraft. Den offentliga statistiken anger att cirka 40 procent (riket) av fritidshemspersonalen har en pedagogisk högskoleexamen, det vill säga någon typ av förskolläraryr-, fritidspedagog- eller lärarexamen. Variationerna är oerhört stora mellan kommunerna – allt mellan 0 och 86 procent.¹⁷ Knivsta kommun är inte ensamma i utmaningen att rekrytera behörig personal. 2017 hade endast 28,6 procent av personalen någon form av pedagogisk högskoleexamen, siffran för Stockholms län och Uppsala län är ännu lägre.

Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen

18

I kommunens egen kartläggning av personalen som genomförts våren 2019 så framkommer att 9,2 årsarbetare i Knivsta kommun är behöriga att undervisa i fritidshemmet i enlighet med de nya kraven. Det är ett snitt på 1,3 årsarbetare per skola, dock så är det två skolor som helt saknar behörig personal. Personalkostnaderna är den i särklass största utgiftsposten vad gäller fritidshemmen. Samtidigt visar studier på att personalens kompetens sannolikt är den viktigaste kvalitetsfaktorn i fritidshemmet. En högskoleutbildning för arbete i fritidshem påverkar starkt möjligheterna att bedriva en verksamhet som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.¹⁹

¹⁶ www.skolverket.se, Lagändring 2019-07-01

¹⁷ www.skl.se, Skarpt legitimationskrav för fritidshemmet

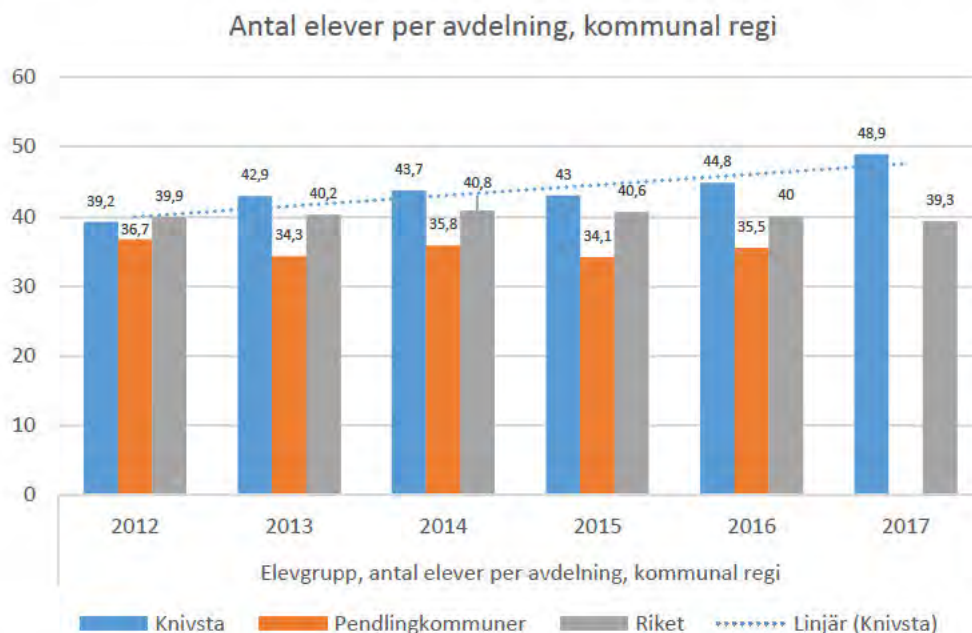
¹⁸ www.kolada.se

¹⁹ www.skl.se, Kvalitet i fritidshemmet

Elevgrupper

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att elevgrupperna i fritidshemmen har en lämplig sammansättning och storlek samt att eleverna i övrigt erbjuds en god miljö. Det är huvudmannen som har det övergripande ansvaret för kvaliteten i undervisningen och för att fördela resurser i förhållande till de olika behov som finns på varje fritidshem. I samband med resursfördelningen är det viktigt att huvudmannen och rektorn för en dialog på varje enskilt fritidshem om vad som är en lämplig personaltäthet samt lämpliga gruppstorlekar och gruppammansättningar för att stimulera elevernas utveckling och lärande.²⁰ Det finns flera utmaningar när det gäller kvaliteten i fritidshemmens undervisning och i hur undervisningen i fritidshemmen leds och styrs. En av dessa utmaningar är de ökade elevgrupperna. 2017 bestod den genomsnittliga elevgruppen i riket av cirka 40 elever och varje anställd ansvarade i genomsnitt för cirka 13 elever.

Den offentliga statistiken visar nedan att elevgruppen i Knivsta kommun är nästan 50 elever per avdelning. Vid intervjuer med rektorer och personal anges olika siffror men det vanliga är att skolornas avdelningar är en hel årskurs, vilket blir två klasser tillsammans på 25 barn vardera.

21

Elevgruppens storlek i fritidshemmen uppmärksammas ofta, men det går inte att fastställa en optimal storlek. Gruppstorleken måste relateras till gruppens sammansättning, såsom åldersspridningen, andelen nyanlända elever samt elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd.²² Vid intervju med rektorer och personal framkom att fritidshemmen sällan tar hänsyn till bakgrundsfaktorer vid sammansättning av barngruppen. Det är oftast indelat utifrån årskurs, förutom på de mindre skolorna där grupperna är mer åldersblandade.

En annan faktor som lyfts fram av forskningen är personaltätheten. De menar att en situation med många vuxna ger förutsättningar till fördjupande samtal där personalen kan fånga upp elevernas intressen och vara lyhörda. Hög personaltäthet ger också förutsättningar för undervisning med små elevgrupper, dela upp dem under delar av dagen. Av observationer i skolinspektionens granskningar framgår att fördjupande samtal till viss del kan vara beroende av personaltätheten vid fritidshemmen, men att de också är avhängiga av personalens kompetens och inställning till lärandeuppdraget.²³

²⁰ www.skolverket.se, *Allmänna råd för fritidshemmet* s.21

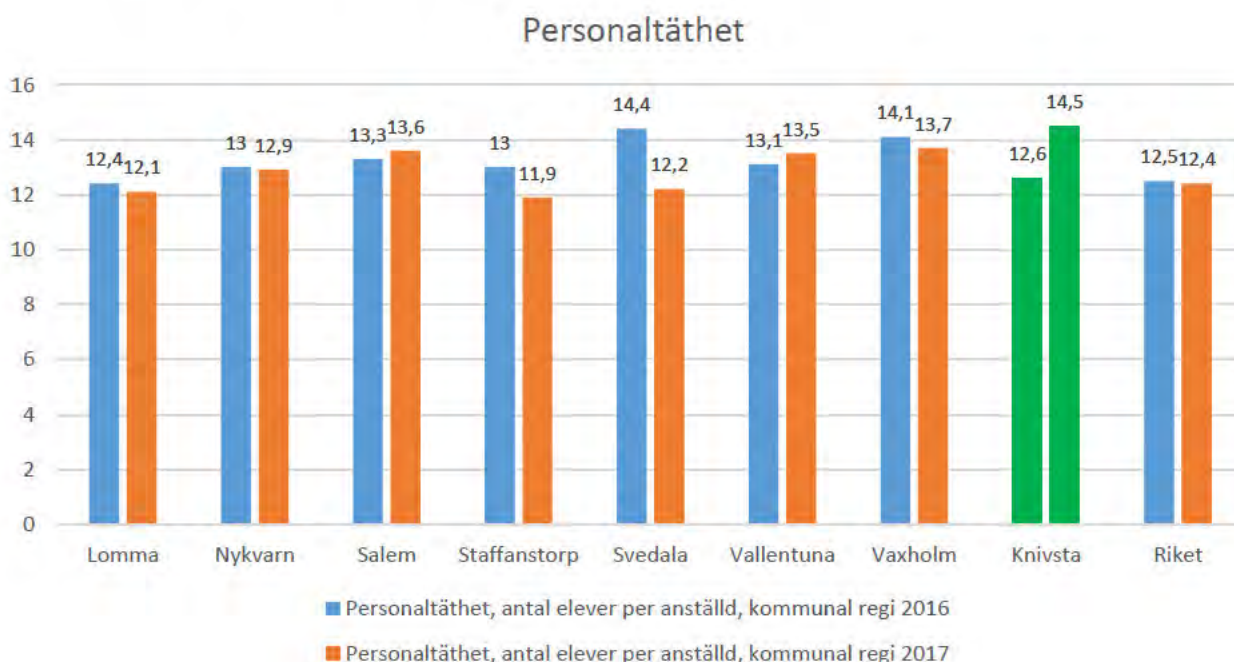
²¹ www.kolada.se

²² www.skl.se, *Kvalitet i fritidshemmet*

²³ www.skolinspektionen.se, *Undervisning i fritidshemmet*

Vid intervjuerna framkommer att då Knivsta är en pendlingskommun, har barnen långa vistelsetider i fritidshemmen. Många barn har långa dagar, kommer före 07.00 och är kvar tills 17.30. Detta ställer högre krav på personal och rektor både gällande schemaläggning samt stöd till de barn som är i behov av vila och avskildhet på grund av långa dagar. Det är viktigt att det finns naturliga avgränsade platser i fritidshemmet där eleverna kan vila, sitta och prata eller läsa och där ljudnivån kan hållas låg.²⁴ Vid intervjuerna framkommer att det saknas möjlighet till vila och avskildhet på ett stort antal av fritidshemmen i kommunen.

Knivsta kommuns personaltäthet på fritidshemmet har ökat med nästan 2 barn per årsarbetare mellan 2016-2017. I jämförelse med liknande kommuner har Knivsta högst antal elever per årsarbetare och är den enda kommunen som ökat antalet med mer 0,5 elever. Antalet vuxna per barn uppskattas av personal och rektorer vid intervjuerna vara något högre än i den offentliga statistiken. Det framkommer av intervjuerna att fritidshemspersonalen hoppar in och hjälper till i skolan vid eventuell sjukdom, medan det sällan är tvärtom.

²⁴ www.skolverket.se, Allmänna råd för fritidshemmet s.18

Kvalitet i fritidshemmen- stimulera elevens utveckling och lärande

Verksamhet

Fritidshemmet ska i sin verksamhet ta till vara elevernas kunskaper, intressen och önskemål. Elevernas eget inflytande i fritidshemmet är centralt. Undervisningen i fritidshemmet ger eleverna möjligheter att använda och ta del av många olika uttrycksformer. Skapande och lek är väsentliga delar i lärandet.²⁵ Vid intervju av personal framkommer att det ser väldigt olika ut mellan fritidshemmen både när det kommer till organisation och resurser till verksamheten. Resurserna är tillräckliga för några verksamheter men det skiljer sig mellan fritidshem. Några fritidshem har möjlighet att anordna aktiviteter på loven medan andra knappt har så det räcker i ordinarie verksamhet.

Av uppföljningen framkommer att kommunens verksamheter tagit flera kliv mot att arbeta som en målstyrd verksamhet där innehållet bygger på styrdokumentet för fritidshemmet. Läroplanens mål är återkommande både i undervisningssituationer och som en del av helheten. I uppdraget ingår även ett tätt samarbete med eleven hem. Fritidshemmen jobbar med olika övergripande teman som styr val av aktiviteter under en viss period. Vid skapande av LPP:er²⁶ och vid aktiviteter i fritidshemmet deltar eleverna och har inflytande över arbetet.

Tack vare att eleverna bjuds in och är delaktiga i verksamhetens utformande erbjuder fritidshemmet ett varierat utbud av aktiviteter. Flera av fritidshemmen har även fritidsråd där eleverna har möjlighet till ett formellt inflytande. Dock saknas vid intervjuerna reflektioner och resonemang kring hur elevernas möjlighet till nya och fördjupade kunskaper kan skapa en progression i verksamheten. Denna del är viktig att diskutera i anslutning till utvärderingar av verksamheten.

På frågan *I fritidshemmet erbjuds aktiviteter som stimulerar mitt barns lärande* i enkäten för förskoleklass/grundskola och fritidshem med Knivsta kommun som huvudman anger 12 procent av föräldrarna "Vet ej". Resultatet för rikets snitt är 9 procent. Huruvida resultatet beror på verksamhetens kvalitet eller fritidshemmens förmåga att kommunicera uppdraget till föräldrar går inte att säga. Höga "Vet ej-svar" bör rektorerna belysa i sitt utvärderingsarbete och söka bakomliggande orsaker till.

Ett väl fungerande fritidshem kompletterar skolans ofta mer inrutade vardag och erbjuder eleverna möjlighet att självständigt upptäcka både omvärlden och den egna förmågan.²⁷ Rektorerna uppger att planeringstid och samverkan finns mellan skola och fritidshem. Omfattningen av planeringstiden varierar mellan skolorna och beror även på vilket uppdrag man har. Personalen upplever att tiden räcker till om den alltid kan utnyttjas, vilket inte är fallet om det är brist på personal. Underlag från tidigare egentillsyner av grundskolor med tillhörande fritidshem påvisar att rektors tid och styrning är viktigt för att verksamheterna ska uppnå hög måluppfyllelse och samverka med skolan på den nivå som krävs. Beroende på organisation och kompetens i personalgruppen bör rektor tillsammans med personalen diskutera hur rektors stöd bör se ut samt utifrån sin egen profession avgöra på vilken nivå det krävs stöd för att styra fritidshemmet.

Svensk och internationell forskning tyder på att yngre elever, elever i behov av särskilt stöd och socialt missgynnade elever gynnas mer än andra av att vara i mindre grupper.²⁸ Enligt intervjuer med rektorerna finns det inte någon möjlighet för elever i behov av särskilt stöd att få extra stöd till fritidshemmen. Det är personalens engagemang och metoder samt skolledningens förmåga till resursfördelning som skapar förutsättningar för dessa elever.

²⁵ www.skolverket.se, Allmänna råd för fritidshemmet s.14

²⁶ Lokal Pedagogisk Planering

²⁷ www.skolverket.se, Allmänna råd för fritidshemmet s.15

²⁸ www.skolverket.se, Allmänna råd för fritidshemmet s.26

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitetsarbetet ska enligt skollagen genomföras på varje fritidshem och samtidigt vara en del av skolans och huvudmannens samlade kvalitetsarbete. Det systematiska kvalitetsarbetet ska utgå från en helhetssyn på elevens lärande och hela den dag då eleven vistas i skolan så att barnets behov av lek, vila och fritid tillgodoses.²⁹

Genom att arbeta på ett sådant sätt finns förutsättningar att bedriva en verksamhet som bygger på ett systematiskt kvalitetsarbete. Detta arbete innebär, i korthet, att systematiskt och kontinuerligt följa upp verksamheten, analysera resultaten, och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Det blir samtidigt ett sätt att synliggöra hur verksamhetens resultat förhåller sig till de övergripande målen i läroplanens andra del.³⁰ De intervjuade fritidshemmens rektorer återberättar att verksamhetsuppföljning sker och att lokala pedagogiska planer (LPP: er) är ett bra verktyg för att följa upp och utvärdera aktiviteter. Uppföljningar genomförs både i arbetslagen och i tvärgrupper med skolan. Störst samarbete sker vid planeringsdagar och kring gemensamma teman och högtider. Personalen beskriver ett utvärderingsarbete som sker, både årliga måluppföljningar och enskilda aktiviteter under lov. Dock så skiljer sig både systematiken och kvaliteten i uppföljningarna mellan verksamheterna.

Som en del av det systematiska kvalitetsarbetet är föräldrars bild av fritidshemmet en viktig pusselbit. Personal och rektorer upplever gott samarbete med föräldrar till elever på fritidshemmet. Ett utvecklingsområde som identifierats som möjligt att förbättra på ett par fritidshem är hur överlämning vid dagens slut sker. Uppföljningen visar att fritidshemmet både kommunicerar via UNIKUM och bloggar digitalt för att beskriva arbetet i fritidshemmet för elevernas föräldrar.

I föräldraenkäten från våren 2018 anger 72 procent av föräldrarna att de hålls informerade om verksamheten på sina barns fritidshem. 20 procent för föräldrar med elever i förskoleklass och 25 procent för föräldrar med elever i grundskolan anger att det stämmer ganska dåligt. Resultatet är något högre än för rikets snitt.

Kompetensutveckling och utvecklingsarbete

All personal på fritidshemmen bör ha möjlighet till såväl formell kompetensutveckling som annan utveckling i yrket. Det är en fördel om kompetensutveckling genomförs med nära koppling till den vardagliga verksamheten. Detta underlättar för personalen att omsätta sina kunskaper i praktiken.³¹ Under 2017-2018 har Knivsta kommun genomfört uppföljningar och satsningar som har haft som direkt syfte att förbättra resultat och därmed måluppfyllelse i fritidshemmet.

För att höja utbildningsnivån hos den utbildade personalen på fritidshemmen har fritidsläsförskolan startat under höstterminen 2018. Kursen ges under ett läsår vid 8 kurstillfällen och berör olika delar i fritidshemmets uppdrag. Utöver litteraturstudier ska varje deltagare genomföra ett utvecklingsarbete på sitt fritidshem. 9 medarbetare genomför utbildningen under innevarande läsår.

Utbildningsnämndens egentillsyner har som syfte att bidra till utveckling i verksamheten. Styrkor i verksamheten uppmärksammas och utvecklingsområden beskrivs som ett verktyg i det systematiska kvalitetsarbetet.

Utbildningskontoret leder en utvecklingsgrupp för fritidshemmet där alla fritidshem har en representant i gruppen. Frågor som gruppen avhandlar är studiedagar höst och vår med ex. föreläsare. Gruppen är också ett forum för erfarenhetsutbyte mellan verksamheterna där tips och studiebesök i varandras verksamheter är en del.

²⁹ www.skl.se, Kvalitet i fritidshemmet

³⁰ www.skolverket.se, Allmänna råd för fritidshemmet s.12

³¹ www.skl.se, Kvalitet i fritidshemmet

Analys

Fritidshemmets utbildning ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utmaningar med storlek på elevgrupper och brist på behörig personal är en utmaning för alla kommuner. Som verktyg till att analysera uppföljningens resultat används tre kvalitetsdimensioner. Dessa hänger samman direkt eller indirekt och påverkar varandra.

Strukturkvalitet bygger på yttre villkor som resurser, personaltäthet, lokaler, ekonomiska styrningen, material och styrdokument. *Processkvaliteten* relaterar till aktiviteter, planering, bemötande, arbetssätt, lärandeprocesser och material i verksamheten. *Resultatkvalitet* är slutligen det som visar vad eleverna lärt sig och vad det fått med sig för sin utveckling.

32

Strukturkvalitet

Den ekonomiska styrningen av verksamheterna bedöms som välfungerande i uppföljningsfasen. Ekonomiska uppföljningar görs kontinuerligt och redovisas för nämnden månatligen. Dock saknas en resursfördelningsmodell för fritidshemmet. Huruvida en sådan ska användas och utifrån vilka grunder användandet i så fall ska ske bör föregås av en analys och översyn tillsammans med fritidshemmens rektorer och personal.

I uppföljningens redogörelser kring strukturen av kommunens fritidshem blir det svårt att genomföra jämförelser och dra slutsatser, då nyckeltalen och beskrivningar av ex. elevgruppsstorlekar inte stämmer överens. Det gäller framför allt tillförlitlig statistik om elevgruppers storlek, kostnader och utbildningsnivån hos personalen. Att exempelvis inte kontera personalens kostnader på rätt verksamhet ger konsekvensen att statistiken visar en felaktig personaltäthet samt att verksamheten ser ut att vara dyrare/billigare än vad den egentligen är.

Trots att kommunen har höga kostnader för fritidshemmen i jämförelse med andra kommuner är personalens behörighet låg och personaltätheten likaså. Lokalkostnaderna sticker ut och bör analyseras ytterligare för att säkra att den offentliga statistiken stämmer. Fritidshem och grundskola finns oftast i samma organisation och rektor har i regel stor frihet att omfördela resurserna. Fritidshemmen får svårt att hävda sig och vid besparingar drar man ofta ned på fritidshemmen som blir en buffert i resursfördelningen.³² Fördelningen av resurser mellan fritidshem och grundskola bör analyseras ytterligare när en kontroll av konteringar etc. Detta för att klargöra hur stor del av fritidshemmens budget som "täcker upp" för grundskolan.

³² www.skolverket.se; Fritidshemmet– lärande i samspel med skolan

³³ www.skolverket.se; Fritidshemmet– lärande i samspel med skolan

Kommunens egna statistiska modeller bör matchas med SCB:s för att verksamhetens statistik ska vara byggd på samma grunder och med samma resultat som den statistik som lämnas till SCB. Målet med att kvalitetssäkra statistiken är att med hjälp av SCB:s krav skapa statistik som både finns för användning i den egna organisationen och också som grund till politiska beslut där möjligheten ska finnas att jämföra sig med andra kommuner.

Av de nyckeltal som inkommit via kontorets egen statistik och intervjuerna framkommer att andelen behörig personal fortsatt är låg och att två fritidshem helt saknar behörig personal i verksamheten. Där är det av stor vikt att rektorer tar ett ökat ansvar för såväl planering som uppföljning och utvärdering av undervisningen i fritidshemmet. I beskrivningar av elevgruppernas storlek framkommer att elevgrupper är i paritet med den offentliga statistiken med 48,9 elever per avdelning men att det skiljer sig mellan skolorna. Beroende på organisation, personaltäthet och aktiviteter delas avdelningarna under tiden i fritidshemmet. Något nationellt riktmärke eller forskning kring elevgrupper i fritidshemmet finns inte att tillgå. Istället är det av vikt att rektorerna analyserar sammansättningen av elevgrupperna och fortsätter arbeta i flexibla organisationer där avdelningar och skolan som helhet samarbetar.

Rektorernas arbete med att rekrytera behörig personal har stort behov av stöd och strategier från huvudmannen i form av t. ex. en kompetensförsörjningsplan med elevernas utveckling och lärande i centrum, vilken personal som krävs för att uppnå hög måluppfyllelse, osv. Samtidigt bör nämndens uppföljning av fritidshemmen i större utsträckning innehålla en uppföljning av måluppfyllelsen för fritidshemmen utifrån skollagen och läroplanen istället för att som tidigare i huvudsak baseras på föräldraenkäter. Både som styrmedel men också för att ge mer uppmärksamhet till verksamhetsformen och skapa en helhetssyn av hela skolans uppdrag.

Processkvalitet

Det ligger kanske nära till hands att anta att goda strukturella villkor per automatik leder till hög process- och resultat kvalitet.³⁴ I denna uppföljning blir det tydligt att så inte är fallet. Det systematiska kvalitetsarbetet ute på fritidshemmen har en god uppbyggnad med planering, uppföljning och analys av arbetet. De intervjuade rektorerna beskriver att planeringsdagar och tillfällen för reflektion kring uppdraget ges varje termin. Majoriteten av fritidshemmen använder sig utav LPP: er som stöd i verksamheten, vilka beskriver tydligt syfte och mål med en aktivitet samt metod och koppling till läroplanen.

Genom att aktiviteter i verksamheten kopplas till läroplanens mål blir fritidshemmet ett komplement till skolans verksamhet. För att bidra till högre måluppfyllelse finns det anledning att satsa på fritidshemmen som ett sätt att stärka elevens lärande och utveckling.. Fritidshemmen kan utveckla sitt uppföljningsarbete tillsammans med skolan genom att analysera hur målen uppnås för eleven. Hur utbildningen i fritidshemmet har bidragit till de övergripande målen bör vara en del i det systematiska kvalitetsarbetet. På så sätt synliggörs elevernas lärande och utveckling under hela dagen. Rektorerna behöver förtydliga fritidshemmets uppdrag i hela skolans verksamhet och aktivt hitta effektiviseringseffekter på lika villkor, oavsett om det gäller skolans personal eller fritidspersonal.

Utvecklingsarbetet som inletts på flertalet fritidshem och med huvudmannen som stöd ger ytterligare tyngd åt fritidshemmets uppdrag. Att personal från olika verksamheter kan mötas och utbyta erfarenheter, skapar både engagemang, inspiration och ny kunskap.

För att fritidshemmet ska bli den pedagogiska arena som skollagen och läroplanen beskriver krävs även en god omsorg och trygghet. Det är viktigt att både elever och föräldrar upplever fritidshemmet som en trygg, säker och trivsamt miljö. Samarbetet med hemmet och personalens kommunikation med föräldrarna är central för att eleverna ska få en bra omsorg. Av det som framkommer i uppföljningen

är detta något som fritidshemmen med stöd av skollädaarna utvecklar. Avskildhet och vila utmärker sig som ett utvecklingsområde i uppföljningen. Eleverna ska ha möjlighet till avskildhet under dagen. Särskilt angeläget är att förbättringar av verksamheten görs i de fritidshem där det finns många barn med mycket långa vistelsetider.

Resultatkaritet

Fritidshemmets resultat beror på kvaliteten i processerna och på strukturella faktorer. Med kunskap om hur undervisningen i fritidshemmen kan stärka elevens lärande och utveckling finns all anledning att satsa på fritidshemmen som ett sätt att bidra till högre måluppfyllelse.³⁵ Även fritidshemmets kompensatoriska och kompletterande uppdrag är väsentliga att utveckla mot bakgrund av de förändringar som sker i samhället. Skolinspektionen bedömer i en rapport att huvudmän och rektorer i högre grad behöver beakta hur fritidshemmets utbildning kan organiseras och tas tillvara för att alla elever ska ges möjligheter att få de kunskaper och färdigheter de behöver.³⁶ Det systematiska kvalitetsarbetet är avgörande för att skolläda och personal ska ha möjlighet att följa upp vad eleverna fått med sig från fritidshemmet och hur det bidragit till måluppfyllelsen i skolan.

Utifrån de dokument, intervjuer och även delar från egentillsyn är bedömningen att fritidshemmet håller en tillräcklig kvalitet samt att elever får stimulans och utveckling i sitt lärande. En organisation med undervisning i fokus är verklighet för en majoritet av kommunens fritidshem i dagsläget. Aktiviteter och verksamhet bygger på rätt grunder, men Knivsta kommuns styrkor ligger inte i strukturerna utan i de processer som skolläda och personal skapar genom flexibilitet, engagemang och samarbete. Det finns utvecklingsmöjligheter inom flertalet områden. Områden som har som mål att skapa goda resultat hos verksamheten och för enskilda elever.

Utvecklingsområden

- Den offentliga statistiken bör kvalitetssäkras. Det gäller framför allt tillförlitlig statistik om elevgruppers storlek, kostnader och utbildningsnivån hos personalen.
- Huvudmannen bör se över modellen för resursfördelning som tar hänsyn till att olika fritidshem kräver olika resurser för att genomföra sitt uppdrag samt säkra att fördelning av resurser inom skolans verksamheter inte påverkar kvaliteten.
- Huvudmannen bör ha en planering för kompetensförsörjning så att elevernas rätt till undervisning kan tillgodoses av lärare i fritidshem eller fritidspedagoger.
- Huvudmannen bör genomföra behovsanalyser i alla fritidshem för att säkerställa en likvärdig utbildning för kommunens elever.
- Rektorer och huvudmannens satsningar på utvecklingsarbete bör bibehållas och inom de områden där behov finns intensifieras ytterligare.
- Rektorer bör tillsammans med sin personal beakta elevernas bakgrund och förutsättningar vid sammansättning av grupper/avdelningar.
- Huvudmannen bör se över hur resurser till barn i behov av särskilt stöd fördelas för att inte missgynna barn i fritidshemmet.
- Rektorer bör kommunicera fritidshemmet uppdrag till föräldrar som ett led i att skapa relationen mellan fritidshemmet och elevernas hem.

³⁵ www.skl.se, *Kvalitet i fritidshemmet*

³⁶ www.skolinspektionen.se, *Undervisning i fritidshemmet*

- Samarbetet mellan skola och fritidshem ska organiseras på lika villkor för alla professioner och ha som mål att ge alla elever stimulans och utveckling i sitt lärande.
- Elever ska ges möjlighet till avskildhet och vila under sin tid på fritidshemmet.

Handläggare
Åsa Zakrisson
Förvaltningsekonom

Tjänsteskrivelse
Datum
2019-04-01

Diarienummer
UN-2019/223

Utbildningsnämnden

Ekonomiskt åtgärdspaket för utbildningsnämnden 2019

UN-2019/223

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att genomföra intäkts- och kostnadsförbättrande åtgärder 2019 i enlighet med tjänsteskrivelse 2019-04-01, samt

att anmäla beslutet till kommunstyrelsen för kännedom.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden genomför besparingar 2019 inom följande områden för att därmed nå ett beräknat överskott på 850 tkr i resultat 2019.

1. Upphörande av erbjudande av omsorg på obekväm tid ("nattis") för nya sökande från och med april 2019 och upphörande av erbjudandet för samtliga från och med 1 jan 2020. Besparing 2019: 70 tkr (Besparing 2020: 350 tkr)
2. Upphörande av erbjudande om utökad tid på förskola (utöver 15 timmar per vecka), fritidshem och fritidsklubb för barn till arbetssökande från och med halvårsskiftet 2019. Besparing 2019, halvår: 530 tkr
3. Neddragning av politikens budget inom förskola och skola. Besparing 2019: 150 tkr
4. Hyresreducering för Alsike skola 2019 med anledning av översvämning. Besparing 2019: 100 tkr

Totalt summerar åtgärderna till 850 tkr.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade i mars 2019 att förvaltningen ska ta fram ett åtgärdspaket för att kommunen ska uppnå det finansiella målet 2019. Utbildningsnämnden ska genomföra intäkts- och kostnadsbesparande åtgärder motsvarande 850 tkr. Åtgärderna ska främst ha fokus på långsiktiga förändringar som innebär att kommunens ekonomiska situation kommer förbättras långsiktigt och ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast i maj 2019.

Idag erbjuder Knivsta omsorg på obekväm tid för vårdnadshavare som har sin arbetstid förlagd till kvällar, nätter och helger. Verksamheten utförs av en nanny-förmedling i privat regi. Kostnaden på helåret 2019 beräknas uppgå till ca 350 tkr utan besparingsåtgärden.

Idag erbjuds barn till arbetssökande att gå mer än 15 timmar på förskola samt att gå på fritidshem samt fritidsklubb. Kostnaden på helåret 2019 beräknas uppgå till ca 1 060 tkr utan besparingsåtgärden. Kostnaden avser barn- och elevpeng samt lokalpeng i det fall barnet går på fritidshem i fristående regi. Kostnaden är dock svår att uppskatta då det är upp till föräldern att anmäla grund för placering för barnen, det vill säga om föräldern exempelvis är arbetslös, samt att hålla denna uppgift uppdaterad.

Politiken har en avsatt budget inom förskolans och grundskolans budget som uppgår till 150 tkr 2019.

Ekonomisk konsekvensanalys

Den ekonomiska besparingen beräknas uppgå till 850 tkr. Ärendet har stor betydelse för kommunens totala ekonomi, inga åtgärder innebär med stor sannolikhet att kommunens finansiella mål inte kommer att uppnås 2019.

Besparingen gällande erbjudande om omsorg för barn till arbetssökande är avhängig att de kommunala enheterna lyckas täcka upp intäktsminskningen som uppstår på grund av färre barn i verksamheten med andra intäktsökningar eller kostnadsminskningar, annars motverkas den centrala besparingen av underskott för enheterna.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Hans Åhnberg
Utbildningschef

Beslutet ska expedieras till:
Akten
Kommunstyrelsen

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒Nej ☐

Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Beslutat berör barn där vårdnadshavare har behov av verksamheten på obekvämtid. Inga nya ansökningar kommer att beviljas från och med april 2019. Beslutet berör även barn till arbetssökande som inte längre kommer att ha rätt att gå mer än 15 timmar per vecka i förskolan eller att gå på fritidshem eller fritidsklubb.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

Barn har erbjudits omsorg på obekvämtid samt att delta i utbildningsnämndens verksamheter trots att föräldern är arbetssökande så länge detta har varit ekonomiskt hållbart i kommunen. I det nya ekonomiska läget är det inte längre möjligt.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument ☒

Handläggare
Åsa Zakrisson
Förvaltningsekonom

Tjänsteskrivelse
Datum
2019-04-02

Diarienummer
UN-2019/4

Utbildningsnämnden

Ekonomisk uppföljning per mars för utbildningsnämnden 2019

UN-2019/4

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att ta emot den ekonomiska uppföljningen per mars för utbildningsnämnden, samt

att anmäla beslutet till kommunstyrelsen för kännedom.

Sammanfattning

Utbildningsnämndens ekonomiska helårsprognos per mars uppgår till ca +200 tkr, en förbättring med ca 900 tkr jämfört med februari-prognosen till följd av besparingsåtgärder. En kommunal förskola, en kommunal grundskola, det interna gymnasiet samt SFI fortsätter att prognostisera underskott.

Åtgärder i form av neddragning av rehab- samt kompetensutvecklingsbudget inom grundskolan har vidtagits för att väga upp nämnda underskott. Utbildningsnämnden ska dessutom enligt beslut i KS i mars genomföra intächts- och kostnadsbesparande åtgärder motsvarande 850 tkr och även dessa åtgärder är inräknade i prognosen. Så även KS beslut i mars om stopp för inhyrning av konferenslokaler.

Bakgrund

Nämnden är ålagd att redovisa en årsprognos per mars månad.

Ekonomisk konsekvensanalys

Utbildningsnämnden prognostiserar ett mindre överskott, men når dock inte målet om 850 tkr överskott. I det fall nämnden beviljas sökta medel från KS Prioriterat avseende SFI prognostiseras nämnden uppnå resultatmålet.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Hans Åhnberg
Utbildningschef

Beslutet ska expedieras till:
Akten
Kommunstyrelsen

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐Nej ☒

Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Alla kommunens invånare påverkas av kommunens ekonomi, men den ekonomiska uppföljningen är en prognos för den ekonomiska ställningen vid årets slut. När en verksamhet inte förväntas ha en ekonomi i balans ska verksamheten enligt kommunens rutiner ta fram en handlingsplan för budget i balans, vilken kan innehålla aktiviteter som leder till kostnadsminskningar som berör barn.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument ☒

Utbildningsnämnd 2019

INVESTERINGAR

Projekt	Beviljad investerings- ram	Tidplan start- slut	Utfall	Årsprognos investering	Kommentar
Alsike skola, Inventarier och läromedel	400	Jan-Dec	165	400	
Brännskärsskolan, Inventarier och läromedel	200	Mar-Dec	0	0	
Genomförande IT-plan, IT-investeringar	100	Mar-Dec	0	0	
Lagga- / Långhunda förskola & skola, Inventarier och läro	100	Mar-Dec	0	100	
Ängbyskolan, Inventarier och läromedel	600	Mar-Dec	50	300	
Thunmanskolan, Inventarier och läromedel	200	Mar-Dec	0	0	
Skutan/Citronen/V:a Ängby fsk, Inventarier och läromede	75	Mar-Dec	0	75	
Diamantens fsk, Inventarier och läromedel	75	Mar-Dec	0	75	
Gredelby förskola, Inventarier och läromedel	100	Mar-Dec	0	100	
Högåsskolan, Inventarier och läromedel	250	Mar-Dec	0	250	
Ny skola Alsike Nord, Inventarier och läromedel	4 500	Jan-Dec	1 667	3 000	Adolfsbergsskolan
Sejersta skola, Inventarier och läromedel	200	Mar-Dec	0	200	
Högåsskolans fsk, Inventarier och läromedel	75	Mar-Dec	0	0	
Lustigkulla förskola, Inventarier och läromedel	75	Mar-Dec	0	0	
Ny förskola Kölängen, Inventarier och läromedel	1 400	Mar-Dec	0	1 400	Norrgårdens fsk
Tallbacken/Tärnan, Inventarier och läromedel	200	Mar-Dec	0	100	
Trollskogens förskola, Inventarier och läromedel	75	Mar-Dec	0	0	
Lilla brännkärrs förskola, Inventarier och läromedel	75	Mar-Dec	0	0	
Sjögrenska gymnasiet, Inventarier och läromedel	200	Mar-Dec	0	200	
Verktygslådan inventarier och läromedel	75	Mar-Dec	0	75	
Stöd och konsultationsteam, Inventarier och läromedel	100	Mar-Dec	0	100	
Skolhälsovården, Inventarier och läromedel	75	Mar-Dec	0	75	
Vuxenutbildning och SFI, Inventarier och läromedel	75	Mar-Dec	0	0	
IT utrustning, ospecificerat	3 000	Mar-Dec	0	0	
Nämndens ofördelade investeringsmedel*	1 000	Mar-Dec	0	1 000	
SUMMA Utbildningsnämnden	13 225		1 882	7 450	

Förskola	Prognos mars	Prognos feb
Verksamhetschef fsk	0	0
Hysesbudget	200 000	0
Stödverksamhet	200 000	0
Verktygslådans och Skutans fsk	0	0
Högåsskolans fsk	-76 459	-99 792
Lilla Brännkärr och Trollskogens fsk	0	0
Lagga och Långhundra fsk	0	0
Tallbackens fsk	0	0
V:a Ångby, Diamantens, Gredelby och Citronens fsk	0	0
Tärnans och Norrgårdens fsk	0	0
Lustigkulla fsk	0	0
	-76 459	-99 792
Totalt	123 541	-99 792

Grundskola	Prognos mars	Prognos feb
Verksamhetschef skola	850 000	850 000
Elevhälsan	0	0
Hysesbudget	400 000	0
Stödverksamhet	1 250 000	850 000
Alsike skola	0	0
Brännkärrskolan	0	0
Adolfsbergsskolan	0	0
Thunmanskolan	-1 392 101	-1 374 980
Ängbyskolan	0	0
Högåssskolan	0	0
Segebersta skola	0	0
Lagga och Långhundra skola	0	0
	-1 392 101	-1 374 980
Totalt	-142 101	-524 980

Övrigt	Prognos mars	Prognos feb
Fritidsklubb Guldgruvan	0	0
Sjögrenska Gymnasiet	-1 286 853	-951 350

Driftbudget 2019 Utbildningsnämnd

DRIFTBUDGET TKR	KF-budget 2019	Nämndbudget 2019	Budget Mars 2019	Utfall Mars 2019	Årsprognos Mars 2019
-----------------	-------------------	---------------------	---------------------	---------------------	-------------------------

Nämnd- och styrelseverksamhet

Kommunbidrag	1 448	1 273	318	318	1273
<i>Intäkter</i>	0	0	0	0	0
<i>Kostnader</i>	1 448	1 273	318	199	1273
Resultat	0	0	0	119	0

Pedagogisk verksamhet

Förskola, barn 1-5 år

Kommunbidrag	205 631	205 862	51 466	51 477	199 217
<i>Intäkter</i>	3 266	6 436	1 609	1 541	7 028
<i>Kostnader</i>	208 897	212 298	53 075	49 700	205 661
Resultat	0	0	0	3 318	584

Skolverksamhet o skolbarnsomsorg

Kommunbidrag	381 594	381 066	95 267	95 267	382 511
<i>Intäkter</i>	5 630	19 617	4 904	3 509	20 896
<i>Kostnader</i>	387 224	400 683	100 171	94 753	402 149
Resultat	0	0	0	4 023	1 258

Grundsärskola

Kommunbidrag	9 635	9 535	2 384	2 384	9 106
<i>Intäkter</i>	112	20	5	2	20
<i>Kostnader</i>	9 747	9 555	2 389	2 063	9 126
Resultat	0	0	0	323	0

Gymnasieskola, Extern

Kommunbidrag	81 164	80 564	20 141	20 141	85 439
<i>Intäkter</i>	900	2 065	516	-170	2 175
<i>Kostnader</i>	82 064	82 629	20 657	20 476	87 614
Resultat	0	0	-1	-505	0

Gymnasieskola, Intern

Kommunbidrag	6 916	6 906	1 727	1 727	7 019
<i>Intäkter</i>	0	0	0	69	7 929
<i>Kostnader</i>	6 916	6 906	1 727	4 211	16 235
Resultat	0	0	0	-2 415	-1 287

Gymnasiesärskola

Kommunbidrag	4 184	4 084	1 021	1 021	4 776
<i>Intäkter</i>	46	50	13	16	50

Driftbudget 2019 Utbildningsnämnd

DRIFTBUDGET TKR	KF-budget 2019	Nämndbudget 2019	Budget Mars 2019	Utfall Mars 2019	Årsprognos Mars 2019
<i>Kostnader</i>	4 230	4 134	1 034	900	4 826
Resultat	0	0	-1	137	0
Vuxenutbildning					
Kommunbidrag	3 802	3 792	948	948	3 792
<i>Intäkter</i>	260	1 020	255	-98	922
<i>Kostnader</i>	4 062	4 812	1 203	1 039	4 454
Resultat	0	0	0	-189	260
Svenska för invandrare					
Kommunbidrag	3 088	3 078	770	770	3 078
<i>Intäkter</i>	248	824	206	283	1 112
<i>Kostnader</i>	3 336	3 902	976	1 217	4 803
Resultat	0	0	0	-164	-613
<i>Effektiviseringsbeting</i>	-1 930				
Summa pedagogisk verksamhet					
Kommunbidrag	694 084	694 887	173 724	173 735	694 938
<i>Intäkter</i>	10 462	30 032	7 508	5 152	40 132
<i>Kostnader</i>	704 546	724 919	181 232	174 359	734 868
Resultat	0	0	0	4 528	202
Nämnden totalt					
Kommunbidrag	695 532	696 160	174 042	174 053	696 211
<i>Intäkter</i>	10 462	30 032	7 508	5 152	40 132
<i>Kostnader</i>	705 994	726 192	181 550	174 558	736 141
Resultat	0	0	0	4 647	202

Handläggare
Åsa Zakrisson
Förvaltningsekonom

Tjänsteskrivelse
Datum
2019-04-01

Diarienummer
UN-2019/222

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens synpunkter och konsekvensbeskrivning beträffande mål, planeringsramar och investeringsplan för 2020– 2023

UN-2019/222

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att anta konsekvensbeskrivningen av KS:s inriktningsbeslut gällande mål och ekonomiska ramar 2020-2023 samt besparing beslutad av KS i mars 2019,

att anta reviderad investeringsplan 2020-2023, enligt bilaga 1, samt

att översända handlingarna till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Utbildningsnämndens analys har sin utgångspunkt i inriktningsramar, mål samt investeringsplan för 2020-2023. Inriktningsramarna innebär ett besparingskrav på 5 950 tkr inom utbildningsnämndens verksamheter 2020, varav 2 500 tkr är effektiviseringsbetinget. Till detta ska läggas 3 700 tkr besparingsbeting enligt beslut i KS i mars 2019 och besparingsbetinget för nämnden 2020 summerar därmed till totalt 9 650 tkr.

400 tkr beräknas finansieras genom höjda gymnasiepriser för Sjögrenska gymnasiet med omkring 8 procent och 200 tkr beräknas finansieras via ett överskott inom vuxenutbildningens budget. Återstående besparing kommer att fördelas med 4 430 tkr till förskolan, 4 420 tkr till grundskolan, 150 tkr till det interna gymnasiet samt 50 tkr till svenska för invandrare (SFI).

Ovanstående innebär även en intern omfördelning av 500 tkr från förskolan till SFI, 450 tkr från förskolan till det interna gymnasiet samt 200 tkr från vuxenutbildningen till SFI. Omfördelningen till SFI avser bibehållen verksamhetsnivå och sker med anledning av ett sänkt kommunbidrag 2019, ett historiskt högt elevantal, samt för att SFI ska kunna fullgöra sitt uppdrag inklusive utökad undervisningstid, språkpraktik och kontinuerliga starter. Omfördelningen till det interna gymnasiet avser även det bibehållen verksamhetsnivå.

Utbildningsnämnden föreslår målsättningar gällande föreslagna resultatindikatorer enligt bilaga 2.

Bakgrund

Nämndernas konsekvensbeskrivning av mål och planeringsramar samt reviderad investeringsplan 2020-2023 ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2019-04-30.

Ekonomisk konsekvensanalys

För en bibehållen verksamhetsnivå inom förskolan jämfört med 2019 krävs en besparing alternativt ett tillskott på medel om 4 430 tkr till följd av den lägre indexeringen av budgetramarna, tillkommande hyra för Norrgårdens förskola på helår samt effektiviserings- och besparingsbeting. Detta vid ett pristryck i verksamheten på 3 procent, vilket är SKL:s bedömning av pristrycket i kommunal sektor 2020 avseende löneökning, inflation etc. Besparingen kommer att ske via en lägre uppräkningsgrad av barnpengen (uppräkningsgrad med ca 0,2 procent) eller sänkning av vissa kategorier inom barnpengen, vilket resulterar i större barngrupper (omkring ett halvt barn per kommunal avdelning) och/eller lägre personaltäthet. Dessutom kommer besparing att ske gällande övriga kostnader såsom erbjudande om omsorg på obekvämtid ("nattis") samt erbjudande för barn till arbetssökande att gå i förskolan mer än 15 timmar per vecka.

För en bibehållen verksamhetsnivå inom grundskolan jämfört med 2019 krävs en besparing alternativt ett tillskott på medel om 4 420 tkr till följd av den lägre indexeringen av budgetramarna, tillkommande hyreskostnader för främst Adolfsbergsskolan (enligt avtalet höjs hyresnivån från år 2) och Högåsskolan som växer in i förskolans tidigare lokaler samt effektiviserings- och besparingsbeting. Detta vid ett pristryck i verksamheten på 3 procent liksom för förskolan. Besparing kommer att ske via en lägre uppräkningsgrad av elevpengen (uppräkningsgrad med ca 0,7 procent), vilket resulterar i lägre personaltäthet (motsvarande omkring 6 lärartjänster inom den kommunala verksamheten) alternativt tillfällig neddragning av andra kostnader inom den kommunala verksamheten såsom material, kompetensutveckling etc. Dessutom kommer besparing att ske gällande övriga kostnader såsom erbjudande för barn till arbetssökande att gå på fritidshem. Ovanstående gäller under förutsättning att utbildningsnämnden kan tillgodoräkna sig 2 300 tkr från potten KS 1:1 skoldatorer för bibehållen satsning på egna elevdatorer i grundskolan jämfört med 2019.

Besparingen inom SFI och det interna gymnasiet kommer att hanteras genom sänkt personaltäthet, i det fall inte ett ökat elevantal eller statsbidrag kan täcka upp.

En 3-procentig uppräkningsgrad av högstadietätheten beräknas dock inte ha täckt kostnaden för högstadiet. Thunmanskolan prognostiserar ett underskott på 1 400 tkr 2019 och en rad åtgärder behöver vidtas för att 0-prognosen för Adolfsbergsskolan ska nås 2019.

Inriktningsbeslutet ger således inte något utrymme för satsningar på lärartäthet, utan innebär det motsatta. Lärartätheten i Knivstas kommunala grundskolor inklusive förskoleklass låg i okt 2017 på plats 274 i riket, vilket motsvarar 14,0 elever per lärare att jämföra med 11,8 elever per lärare i riket som snitt. Såväl lärare som skolledare bedömer att den ordinarie bemanningen på skolan är för låg samt att personaltätheten behöver öka även av BBSS-skäl. Föreslagna budgetramar ger inte heller något utrymme för minskade barngrupper, utan innebär alltså det motsatta.

Under planperioden 2021-2023 höjs indexeringen av kommunbidraget efterhand till 2 procent för UN:s samtliga verksamheter förutom förskolan och detta beräknas leda till rimligare budgetförutsättningar kommande år än 2020, trots att effektiviseringsbetinget ökar. Inga beslut gällande nybyggnation eller större ombyggnationer av lokaler finns under planperioden.

Investeringsplanen har reviderats ned med 3,9 miljoner kronor under planperioden, främst till följd av besluten att inte gå vidare med ombyggnation av Ängbyskolan samt Gredelby förskola. Investeringarna räknas som reinvesteringar och bärs därmed inom enheternas befintliga budget.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Hans Åhnberg
Utbildningschef

Beslutet ska expedieras till:
Akten
Kommunstyrelsen

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐Nej ☒

Enligt FN är alla under 18 år att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Budgetramarna 2020 berör i högsta grad barn, men konsekvensanalysen av inriktningsramarna berör inte barn i det här läget av budgetprocessen.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument ☒

Utbildningsnämnden

	Utgift 2020	Utgift 2021	Utgift 2022	Utgift 2023	Totalt 2020-2023	
Alsike skola, Inventarier och läromedel	300	200	200	300	1 000	Reinvestering
Brännskärsskolan, Inventarier och läromedel	200	200	200	300	900	Reinvestering
Genomförande IT-plan, IT-investeringar	100	100	100	100	400	Reinvestering
Lagga- / Långhunda förskola & skola, Inventarier och läromedel	100	100	100	100	400	Reinvestering
Ängbyskolan, Inventarier och läromedel	300	300	200	200	1 000	Reinvestering
Thunmanskolan, Inventarier och läromedel	200	200	200	200	800	Reinvestering
Citronen/V:a Ängby fsk, Inventarier och läromedel	75	75	75	100	325	Reinvestering
Skutan	50	50	50	50	200	Reinvestering
Diamantens fsk, Inventarier och läromedel	75	75	75	80	305	Reinvestering
Gredelby förskola, Inventarier och läromedel	100	75	75	80	330	Reinvestering
Högåsskolan, Inventarier och läromedel	250	250	150	150	800	Reinvestering
Adolfsbergsskolan, Inventarier och läromedel	300	200	200	200	900	Reinvestering
Segersta skola, Inventarier och läromedel	200	200	200	200	800	Reinvestering
Lustigkulla förskola, Inventarier och läromedel	75	75	75	100	325	Reinvestering
Norrgårdens fsk, Inventarier och läromedel	75	75	75	75	300	Reinvestering
Tallbacken, Inventarier och läromedel	100	100	100	100	400	Reinvestering
Trollskogens förskola, Inventarier och läromedel	75	75	75	75	300	Reinvestering
Lilla brännkärrs förskola, Inventarier och läromedel	75	75	75	75	300	Reinvestering
Sjögrenska gymnasiet, Inventarier och läromedel	100	100	100	100	400	Reinvestering
Verktugslådan inventarier och läromedel	50	50	50	50	200	Reinvestering
Stöd och konsultationsteam, Inventarier och läromedel	100	100	100	100	400	Reinvestering
Skolhälsovården, Inventarier och läromedel	75	75	75	75	300	Reinvestering
Vuxenutbildning och SFI, Inventarier och läromedel	75	75	75	75	300	Reinvestering
IT utrustning, ospecificerat	2 000	1 500	1 500	1 500	6 500	Reinvestering
SUMMA Utbildningsnämnden	5 050	4 325	4 125	4 385	17 885	

Bilaga 2 Mål

Värde

Knivsta kommun ska tillhandahålla effektiv och kvalitativ verksamhet

Mål 1: Knivsta kommun ska säkerställa långsiktig ekonomi i balans

Resultatindikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Historisk Trend ¹
Nettokostnad egentlig verksamhet, kr/inv ²	55 839	52 165 (Riket)		
Låneskuld per invånare ³	58 500	53 867 (Riket)		
Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun (%) ⁴	2,5	4,3 (Riket)		

Mål 2: Knivsta kommuns verksamheter ska kännetecknas av hög kvalitet till rimlig kostnad

Resultatindikatorer	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Historisk Trend
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%) ⁵	7,8 %		3,6 % (Uppsala län)		
Nöjd medborgarindex helheten ⁶	53		55		
	Kvinnor 53	Män 54			
Kostnad per betygspoäng ⁷	369		421 (Uppsala län)	Bibehålla	

¹ Trend är en jämförelse av tidigare års resultat och nuvärdet

² www.kolada.se- År 2017

³ www.kommuninvest.se- År 2017

⁴ www.kolada.se- År 2017

⁵ www.kolada.se- År 2017

⁶ www.kolada.se- År 2017

⁷ www.kolada.se- År 2017

Mål 3: Knivsta kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetarens kompetens tas tillvara.

Resultatindikatorer	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Historisk Trend
Medarbetarengagemang (HME) – motivationsindex ⁸	80,4		82 (Uppsala län)		
Medarbetarengagemang (HME) – ledarskapsindex ⁹	79,6		79 (Uppsala län)		
Sjukfrånvaro ¹⁰	5,9 %	Kvinnor 6,4 % Män 4,1 %	6,9 % (Uppsala län)		

Bo och trivas

Knivsta kommun ska verka för en attraktiv närmiljö och välmående invånare

Mål 4: I Knivsta kommun ska invånarnas, näringslivets och organisationers erfarenheter och åsikter tas tillvara i samhällsbyggandet

Resultatindikatorer	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Historisk Trend
Nöjd Inflytande-Index – Helheten ¹¹	40		39 (Uppsala län)		
	Kvinnor 38	Män 42			
Valdeltagande i senaste kommunvalet ¹²	87,3 %		84,4 % (Uppsala län)		
Nöjd kund index (NKI) kommunens myndighetsutövning ¹³	61		71 (genomsnittligt resultat)		
Idéburet-offentliga partnerskap antal	Egen mätning				
Andelen unga som anser att de har mycket stora eller stora möjligheter att föra fram åsikter till de som bestämmer i kommunen ¹⁴	Flickor åk 9 20 %		Flickor åk 9 (Uppsala län) 14,3 %		
	Pojkar åk 9 30,2 %		Pojkar åk 9 26,3 %		

⁸ www.kolada.se- År 2018

⁹ www.kolada.se- år 2018

¹⁰ www.kolada.se- år 2017

¹¹ www.kolada.se- År 2017

¹² www.kolada.se- Val 2014

¹³ Öppna jämförelse (Insikt)- År 2017

¹⁴ Liv och hälsa UNG- År 2017

Mål 5: Knivstas invånare och särskilt unga ska ges möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid

Resultatindikatorer	Nuvärde				Jämförvärde	Målsättning	Historisk Trend
Andelen unga som känner sig trygga i församlings-, förenings-, eller idrottslokaler ¹⁵	Åk 7 flickor 63 %	Åk 7 pojkar 75 %	Åk 9 flickor 68 %	Åk 9 pojkar 85 %			
Andelen unga som känner sig trygga på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande ¹⁶	Åk 7 flickor 22 %	Åk 7 pojkar 65 %	Åk 9 flickor 46 %	Åk 9 pojkar 72 %			
Nöjd Medborgar-Index - Idrott- och motionsanläggningar ¹⁷	60				59 (Uppsala län)		
	Kvinnor 61		Män 60				

¹⁵ Liv och hälsa UNG- År 2017

¹⁶ Liv och hälsa UNG- År 2017

¹⁷ www.kolada.se År 2017

Mål 6: Knivstas invånare ska ges grundläggande förutsättningar till en god hälsa

Resultatindikatorer	Nuvärde		Jämförvärde		Målsättning	Historisk Trend
Ohälsotal, dagar ¹⁸	18,1 %		27,3 % (Uppsala län)			
	Kvinnor 23,8 %	Kvinnor 12,4 %	Kvinnor 34,3 %	Män 20,7 %		
Andel vuxna som skattar sin hälsa som bra ¹⁹	75 %		73 % (Uppsala län)			
	Kvinnor 72 %	Män 78 %	Kvinnor 70 %	Män 77 %		
Andel elever i åk 9 som skattar sin hälsa som bra ²⁰	Flickor 62 %	Pojkar 84 %	(Uppsala län)		Öka och uppnå en högre grad av jämlikhet	
			Flickor 63 %	Pojkar 82 %		
Andelen elever i åk 9 som brukat/röker ²¹ -alkohol -narkotika -cigaretter	Flickor 44 %	Pojkar 40 %	Flickor 45 %	Pojkar 40 %	Minska	
	Flickor 4,6 %	Pojkar 5,4 %	Flickor 5,2 %	Pojkar 7 %		
	Flickor 7,6 %	Pojkar 1,3 %	Flickor 3,1 %	Pojkar 2,1 %		

¹⁸ www.kolada.se- År 2017

¹⁹ Liv och hälsa- År 2017

²⁰ Liv och hälsa UNG- År 2017

²¹ Liv och hälsa UNG- År 2017

Växa

I Knivsta kommun ska invånarna ha möjlighet till utveckling och stöd i livets alla skeden

Mål 7: Knivsta kommuns förskolor och skolor ska bidra till ett livslångt lärande med likvärdiga villkor och höga resultat.

Resultatindikatorer	Nuvärde		Jämförvärde		Målsättning	Historisk Trend
Andel föräldrar som är nöjda med sitt barns förskola i sin helhet ²²	92,3 %				Bibehålla	
Antal elever per lärare (grundskola) ²³	13,5		11,9 (Kommungruppen)		Bibehålla	
Antal inskrivna elever per avdelning ²⁴	50,2		38,3 (Kommungruppen)		Bibehålla	
Andel behöriga till gymnasieskolan, hemkommun ²⁵	90,6 %		85,2 (Uppsala län)		100%	
	Flickor 91 %	Pojkar 90,2 %	Flickor 89,1 %	Pojkar 81,9 %		
Andel elever med gy.examen efter 4 år, hemkommun ²⁶	84,7 %		79,3 % (Uppsala län)		100%	
	Flickor 83,5 %	Pojkar 85,9 %	Flickor 80,3 %	Pojkar 78,3 %		

²² Kommunens egna enkät- kommunala och fristående förskolor

²³ www.skolverket.se- År 2017

²⁴ www.skolverket.se- År 2017

²⁵ www.kolada.se- År 2017

²⁶ www.kolada.se- År 2017

Mål 8: Kommunens invånare ska erbjudas stöd utifrån sin aktuella livssituation.

Resultatindikatorer	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Historisk Trend
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%) ²⁷	2,8		7,2 (Uppsala län)		
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%) ²⁸	85		75 (Uppsala län)		
Invånare 17-24 år som varken studerar eller arbetar, andel (%) ²⁹	7,7		9,2 (Uppsala län)		
	Kvinnor 7,3%	Män 8,0 %			
Kostnad elevhälsa i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev ³⁰	3219		3043 (Uppsala län)	Bibehålla	

Mål 9: Omsorg till invånare i Knivsta kommun ska ge mervärde för brukaren.

Resultatindikatorer	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Historisk Trend
Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende , andel (%) av maxpoäng ³¹	100 %		69 % (Uppsala län)		
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ³²	93 %		91 % (Uppsala län)		
	Kvinnor 90 %	Män 96 %			
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ³³	95 %		87 % (Uppsala län)		
	Män 91 %	Kvinnor 100 %			

²⁷ www.kolada.se- År 2016

²⁸ www.kolada.se- År 2017

²⁹ www.kolada.se- År 2016

³⁰ www.kolada.se- År 2017

³¹ www.kolada.se- År 2017

³² www.kolada.se- År 2017

³³ www.kolada.se- År 2017

Värna

Knivsta kommun ska växa hållbart och vara ett föredöme inom miljöområdet.

Mål 10: Knivsta kommun ska bygga stad och landsbygd så att funktion och ekologisk hållbarhet optimeras.

Resultatindikatorer	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Historisk Trend
Nöjd Region-Index – Bostäder ³⁴	56		51 (Uppsala län)		
	Kvinnor 56	Män 57			
Cykelväg i kommunen meter/inv ³⁵	1,8 m		1,5 m (Uppsala län)		
Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året, antal/1000 inv. ³⁶	9,2		3,2 (Uppsala län)		
Färdigställda bostäder i småhus under året, antal/1000 inv. ³⁷	6,4		2,8		
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling ³⁸	42 %		43 % (Uppsala län)		

Mål 11: Knivsta ska verka och planera för en grönare kommun

Resultatindikatorer	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Historisk Trend
Nöjd Medborgar-Index - Miljöarbete ³⁹	60		57 (Uppsala län)		
	Kvinnor 61	Män 59			
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året ⁴⁰	22 %		27 % (Uppsala län)		
Utsläpp av växthusgaser inom kommunens gränser, ton CO ₂ -ekv/inv ⁴¹	4,62		5,14 (Uppsala län)		

³⁴ www.kolada.se År 2017

³⁵ www.kolada.se År 2017

³⁶ www.kolada.se År 2017

³⁷ www.kolada.se År 2017

³⁸ www.kolada.se År 2017

³⁹ www.kolada.se År 2017

⁴⁰ www.kolada.se År 2017

⁴¹ www.kolada.se År 2016

Handläggare
Anna-Lena Persbacke
Verksamhetschef Elevhälsan

Tjänsteskrivelse
Datum
2019-04-01

Diarienummer
UN-2019/224

Utbildningsnämnden

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska enhet 2018

UN-2019/224

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att godkänna patientsäkerhetsberättelsen för elevhälsans medicinska enhet 2018.

Sammanfattning

Under 2018 har kvalitets- och patientsäkerhetsarbete bedrivits för att säkerställa god och säker hälso- och sjukvård.

Bakgrund

Alla vårdgivare har enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) en skyldighet att årligen upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur det systematiska patientsäkerhetsarbetet har bedrivits i verksamhetens olika delar och att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

I patientsäkerhetsberättelsen skall det framgå:

- hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår
- vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten
- vilka resultat som har uppnåtts

Ekonomisk konsekvensanalys

Systematiskt kvalitets- och säkerhetsarbete kan skapa ekonomiska merkostnader för berörda verksamheter.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Hans Åhnberg
Utbildningschef

Beslutet ska expedieras till

Akten

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐Nej ☒

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument ☒

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

**Patientsäkerhetsberättelse
för elevhälsans medicinska insats
2018**

Verksamhetschef

Anna-Lena Persbacke

Samordnande skolsköterska
med medicinskt ledningsansvar

Karin Jonsson Bäckström

Innehållsförteckning

Sidnummer

Sammanfattning	3
Inledning	4
Övergripande mål och strategier	4
Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet	5
Struktur för uppföljning/utvärdering	6
Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet	6
Uppföljning genom egenkontroll	7
Samverkan för att förebygga vårdskador	7
Risikanalys	8
Informationssäkerhet	8
Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet	9
Hantering av klagomål och synpunkter	9
Sammanställning av analys	9
Resultat	10
Övergripande mål och strategier för kommande år	10

Sammanfattning

Syftet med patientsäkerhetslagen är att vården ska bli säkrare. Säkrare vård ska leda till färre vårdskador och därmed ökad patientsäkerhet. För att kunna följa upp patientsäkerhetsarbetet kräver lagen en årlig patientsäkerhetsberättelse.

Elevhälsans medicinska enhet i Knivsta Kommun har en tydlig arbetsfördelning mellan verksamhetschef och medicinskt ledningsansvarig skolsköterska.

Vårdskador mäts kontinuerligt via rapporter till medicinskt ledningsansvarig skolsköterska och skriftlig avvikelserapportering. De uppkomna skadorna lyfts till verksamhetschef och nya rutiner utarbetas för att förebygga och minimera skadorna.

Genom datajournaler finns ett tydligt kontrollsystem över kontrolllever, bevakningar, vaccinationer, remisshantering och dyl.

Dokumentation sker genom datajournalssystemet Pro-Renata, systemansvarig och verksamhetschef utför regelbundna logg kontroller. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska granskar journalhanteringen samt journalföringen genom att granska journalanteckningar för att säkerhetsställa att alla elever har erbjudits hälsobesök uppföljningar, vaccinerats enligt vaccinationsprogrammet och att dokumentationen var gjorda på ett patientsäkert sätt. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska gör även regelbundna verksamhetsbesök hos övriga skolsköterskor med syfte att kvalitetsgranska och på så sätt öka patientsäkerheten.

Inkomna avvikelserapporter under året var en, den har analyserats och arbetats med. Åtgärder har vidtagits för att motverka upprepning av dessa avvikelser. Avvikelsen handlade om att det uppdagades vid hälsobesöket i åk 4 att det hade missats att dokumentera en vaccination eleven fått i åk 2. Föräldrar informerades och det fanns uppgifter på att eleven fått vaccinationen men att den hade missats att föras in i journalen. Skolläkare och verksamhetschef informerades. För att det inte skall hända igen så skriver vi ut ett vaccinationskort från PRN direkt vid vaccinationen, och då bör det uppdagas direkt om den har missats att skriva in. En stående punkt ang avvikelserapportering har införts till dagordningen på skolsköterskemöten.

Elevhälsans medicinska enhet strävar ständigt efter att samarbeta ned vårdnadshavare. Vid behov förekommer täta besök eller telefonkontakter. Utifrån elevens ålder och mognad involveras även eleven. Inga synpunkter eller klagomål från elev eller vårdnadshavare har inkommit som har betydelse för patientsäkerheten.

Egenkontroller utfördes av skolsköterskorna på alla våra skolor, det visade på ett behov av kompletterande kvalitetsgranskning i form av verksamhetsbesök. Resultatet av egenkontrollen rapporteras till rektor och eventuella brister följdes upp och dokumenterades. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska planerar ett verksamhetsbesök med kvalitetsgranskning utförs på alla kommunens skolor under sommaren 2019. En gallringsplan för journaler har tidigare upprättats och tagits i nämnden.

Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans medicinska enhet i Knivsta kommun.

År 2018

Inledning

Syftet med patientsäkerhetslagen är att vården ska bli säkrare. Säkrare vård ska leda till färre vårdskador och därmed ökad patientsäkerhet. För att kunna följa upp patientsäkerhetsarbetet kräver lagen en årlig patientsäkerhetsberättelse. Den ska inte bara redogöra för hur en vårdgivare arbetar med patientsäkerhet. Utan även vad som har gjorts och vilka resultat som har uppnåtts. Den ställer stora krav på vårdgivaren att öka medvetenheten om risker, göra mätningar för att upptäcka riskerna och sedan leda vården mot ökad patientsäkerhet.

Övergripande mål och strategier

SFS 2010:659,3 kap.1§ och SOSFS 2011:9,3 kap 1§

Mål

1. Att verka för att alla arbetsuppgifter under året hinner utföras enl fastställda metoder/rutiner på ett patientsäkert sett och att det finns en jämn arbetsbelastning i skolsköterskegruppen
2. Att säkerställa god vård i samband med eventuella överkänslighetsreaktioner vid vaccinering samt säkra god journalföring vid vaccinationstillfället
3. Vid övergång till annan skola säkerställa att eleven får fortsatt god vård
4. Uppmärksamma avvikelser, analysera, åtgärda, förbättra rutiner
5. Säkerställa korrekta tillväxtmätningar

Strategier

1. Genom vår centrala placering i organisationen utnyttja möjligheten att hjälpa varandra med det dagliga arbetet ute på skolorna
2. Alltid vara två skolsköterskor vid vaccinering samt årlig genomgång av vaccinationsrutiner från ord till vaccination samt årlig genomgång a handhavande vid överkänslighetsreaktioner
3. När eleven byter skola till annan kommun eller inom kommunen, gå igenom journalen och avlämnande skolsköterska skriver en sammanfattning så att eventuella fortsatta behov av åtgärder och uppföljningar tillgodoses
4. Uppmuntra till att skriva avvikelserapporter
5. Tillgodose att alla mottagningar är rätt utrustade, har godkända personvågar, längdstickor, kylskåp för medicinskt bruk mm.

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2§, p 1

Vårdgivare

Knivsta kommun, utbildningsnämnden är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan. Vårdgivaren ska utse en verksamhetschef. Eftersom verksamhetschefen inte har hälso- och sjukvårdskompetens har verksamhetschefen uppdragit det medicinska ledningsansvaret till en skolsköterska.

Verksamhetschefens ansvarsområden

SOSFS 1997:8

- svarar för att verksamheten tillgodoser hög patientsäkerhet, god vård och kostnadseffektivitet
- ansvarar för att det finns kvalitetsystem för att styra, följa upp och dokumentera kvaliteten i verksamheten
- svarar för att genom överlåtelse av arbetsuppgifter att det medicinska omhändertagandet av eleven tillgodoser kraven på hög patientsäkerhet och god vård
- ansvarar för att samverkan och samordning med andra enheter fungerar på ett för elev och vårdnadshavare tillfredställande sätt
- ansvarar för att det, utifrån gällande lagar och förordningar som styr verksamheten, finns de direktiv och instruktioner som verksamheten kräver
- ansvarar för att personalens kompetens upprätthålls genom adekvata utbildningsinsatser
- ansvarar för att den som har medicinskt ansvar har möjlighet att fullfölja sina uppgifter på ett tillfredställande sätt, det innefattar att tillgång finns till de resurser som krävs

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterskas ansvarsområden

- avvikelserapportering och Lex Maria (SOSF 2005:12, SOSFS 2005:28)
- generella ordinationer
- rutiner vid remisshantering
- rutiner för säker läkemedelshantering
- rutiner för dokumentation/journalhantering
- rutiner för arkivering
- se till att det fastställda basprogrammet genomförs
- utforma metodanvisningar

Struktur för uppföljning och utvärdering

SOSFS 2011:9 3 kap 2§

Vårdskador mäts kontinuerligt via rapporter till medicinskt ansvarig skolsköterska och skriftlig avvikelshantering. De uppkomna skadorna lyfts till verksamhetschef och nya rutiner utarbetas för att förebygga och minimera skadorna, dessa återrapporteras sedan till berörda personer.

Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap 10§ p 1-2

Elevhälsans medicinska enhet i Knivsta kommun består av 6 skolskötersketjänster och en skolläkare (8 timmar/vecka) under terminen. Skolsköterskorna har god erfarenhet av skolsköterskearbetet med en bred erfarenhet och sjuksköterskekompetens i botten. Alla har en adekvat vidareutbildning för sitt uppdrag. Under höstterminen har två av dessa tjänster varit vakanta, och vi har hyrt in personal ca 3 dagar i veckan.

Elevhälsans medicinska enhet arbetar utifrån ett basprogram som tidigare är taget i utbildningsnämnden.

Metodbok med anvisningar köps in från Uppsala kommun.

Skolsköterskorna har regelbundna möten för att diskutera arbetssätt, kvalitet, lagar och författningar, avvikelserapporter, fortbildning och andra viktiga och aktuella ämnen även skolläkare och verksamhetschef deltar vid vissa av dessa möten. Skolläkarens tid är förlagd till skolläkarmottagningar på skolorna och viss tid är uppbokade för konsultation med skolsköterskor. Medicinskt ansvarig sköterska har även regelbundna träffar med skolläkaren och verksamhetschef. Rapportering av avvikelserna görs i kommunens diarieförings system P360.

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska träffar ledningsansvariga skolsköterskor i samtliga kommuner i länet två gånger per termin för att utarbeta gemensamma rutiner och delge varandra erfarenheter för att säkerställa patientsäkerhetsarbetet.

Genom datajournaler finns ett tydligt kontrollsystem över kontrollelever, bevakningar, vaccinationer, remisshantering och dyl. Datajournalssystemet Pro-Renata infördes under våren 2015, en av skolsköterskorna har ett specifikt uppdrag att ansvara för detta i kommunen.

Uppgraderingar/utveckling av detta journalsystem har gjorts under 2017.

Grundläggande för patientsäkerhet och kvalitet är dokumentationen i elevernas patientjournal, slumpmässigt utvalda journaler granskades och även loggkontroller utfördes.

Då skolsköterskorna i kommunen är centralt anställda och då byter skolor ibland kan också bidra till ökad journalgranskning.

Egenkontroller och verksamhetsbesök av lokaler och medicinsktekniska apparatur för att kontrollera att dessa är anpassade för verksamheten. Skolsköterskan har på Lagga och Långhundraskola fick nya lokaler som var ändamålsenliga för verksamheten. Skolsköterskan

på Alsikeskola fick ytterligare ett rum för att utföra hälsokontroller då de var två skolsköterskor på skolan en dag i veckan.

Samarbete i form av handleda VFU- studenter för distriktssköterskeprogrammet, kan även vara en del i patientsäkerhetstänket. Under 2018 hade vi ingen VFU student pga att alla skolskötersketjänster inte var besatt.

Alla i elevhälsans personal deltog i en utbildningsdag ang HLR

Verksamhetschef och systemansvarig går igenom Pro-Renata årligen i ett system "KLASSA" för att säkerställa informationssäkerheten.

Verksamhetsberättelse skrivs och utvärderas, resultaten av statistik på våra hälsobesök diskuteras samt redovisas i nämnden.

Journal arkivet finn i elevhälsans lokaler, journalskåpen granskades, gamla journaler gallrades. Ett digitalt söksystem för att lättare hitta de arkiverade journalerna har tidigare upprättats och används.

Kontroll och service service av teknisk medicinsk utrustning sker varje år och gjordes i februari 2018.

Skolsköterskorna hade en planeringsdag då vi gick igenom återkopplingen av hälsobesöken till vårdnadshavarna, då vi även reviderade informationsbrev till vårdnadshavarna.

På planeringsdagen gick vi även igenom årshjulet, tidsplanen, nyheter från e-handboken samt nyheter från Pro-Renata.

Medicinsk ledningsansvarig sjuksköterska deltog på årets skolsköterskedagar för att få uppdaterad information och kunskaper.

Uppföljning genom egenkontroll

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2§ 7 kap. 2 § p

Egenkontroller och verksamhetsbesök innefattar administration, läkemedelshantering, hygienrutiner, dokumentation, journalhantering, lokaler och utrustning, samverkan och arbetsmiljö. Medicinsk ledningsansvarig skolsköterska ansvarar för att detta görs varje år.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9, 4 kap. 6 §, 7 kap. 3§ p 3

Vid varje verksamhetsbesök diskuteras skolsköterskans samverkan inom skolan, men även mellan primärvård och sjukhus. Detta för att kartlägga eventuella samverkansproblem och diskutera förbättringsåtgärder. Under det senaste året har elevhälsans medicinska enhet träffat barnhälsovården vid några tillfällen för att förbättra övergången från barnhälsovården till elevhälsan.(landsting och privat)

Träffar med ungdomsmottagningen för att diskutera skolsköterskornas pubertetsundervisning samt diskussion om våra ungdomars psykiska mående är något som vi har regelbundet en gång per termin, då även kurator och psykolog från ungdomsmottagningen deltagit.

Samarbete med BUP- i form av Snorkelutbildning till delar av elevhälsans personal
Under året träffade vi sjuksköterska på barnspecialistmottagningen då vi diskuterade barnens tillväxt, över samt undervikt.

Ett samarbete med Uppsala universitet ang återkoppling av VFU-verksamhet, lagar regler ang patientsäkerhet.

Riskanalys

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

Vid inkommen avvikelserapport genomförs alltid en riskanalys och en bedömning av händelsen samt eventuella åtgärder för att förebygga och undvika att incidenten upprepas. Åtgärderna dokumenteras och återförs till verksamheten lokalt.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7KAP. 1§

Knivsta kommun använder sig av datajournalssystemet där dokumentationen skall göras. Systemansvarig och verksamhetschef går årligen igenom Pro-Renata i ett nytt system "KLASSA"-för att säkerhetsställa informationssäkerheten.

1. Informationssäkerhetsklassa- Där kan man informationssäkerhetsklassa informationen i ett verksamhetssystem utifrån vilka konsekvenser som uppstår om tex informationen inte kan nås, om den förvanskas, brister i åtkomstbegränsning eller det inte går att följa upp vem som gjort vad med informationen,
2. Handlingsplan- Utifrån klassningen kan man ta fram en handlingsplan med krav på förvaltning av systemet och hanteringen av dess informationsinnehåll.
3. Upphandlingskrav- Man kan få en lista med förslag på informationssäkerhets krav som stöd vid upphandling.

Med KLASSA får man en översikt och sammanställning hur dina verksamhetssystem förvaltas, man kan kolla när informationssäkerhets granskning genomfördes.

I KLASSA är det informationen och verksamhetensprocess där informationen används viktigast.

Med hjälp av KLASSA är avsikten att man ska kunna identifiera både krav på hanteringen av informationen samt även IT-säkerhetsaspekter. Resultatet blir en handlingsplan som sedan är tänkt att integreras i det normala systemförvaltningsarbetet.

I journalssystemet Pro-Renata gör all journaldokumentation om eleven inte är gömd då görs denna i papperjournal som förvaras i skolsköterskans journalskåp.

När en elev börjar i förskoleklass så har föräldrarna fått samtycka att en journalkopia från BVC får lämnas till skolan. Journalkopian scannas in i journalssystemet och en sammanfattning om BVC perioden dokumenteras.

Om en ny elev börjar på skolan skickas en samtyckesblankett hem där föräldrarna medger om journal från tidigare skola får inhämtas. Om samtycke finns skickas skolsköterskan detta till föregående skola, och om denna skola innehar Pro-Renata skickas journalen digitalt, annars i pappersformat. Om papperkopia rekvirerats så scannas denna in för att få en sammanhållande

journalföring. Viktigt är också att scanna in alla remissvar eller dyl. I Pro-Renata jobbar vi med en funktion bevakningar som en påminnelse.

När eleven slutar sin skolgång i kommunen skrivs den digitala journalen ut i pappersformat och förvaras sedan i elevhälsans arkiv.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet.

SFS 2010:659, 6 kap. 4 § och SOSFS 7 kap. 2 § p 5

Avvikelser

Skolsköterskor och skolläkare rapporterar till medicinskt ledningsansvarig skolsköterska händelser som har medfört skada eller kunnat medföra skada för elev i samband med vård och omhändertagande i skolan. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska ansvarar för åtgärder och tidsplan i samråd med verksamhetschef och skolläkaren. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska rådgör efter behov med socialstyrelsen om en Lex Maria anmälan ska göras. När en anmälan är aktuell ska det snarast skriftligen meddelas socialstyrelsen/IVO.

Under året har en avvikelse rapport inkommit, och den var inte av sådan grad att den har behövts anmälas till Inspektionen för vård och omsorg.(IVO)

Klagomål och synpunkter

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 3 §, 7 kap p 6

I Knivsta kommun finns rutiner för hur klagomål och synpunkter ska hanteras. Invånarna i kommunen hittar informationen på kommunens hemsida.

Angående frågor som rör patientsäkerheten har verksamhetschefen för elevhälsans medicinska enhet ett särskilt ansvar. Verksamhetschefen ska ta emot och i samråd med medicinskt ledningsansvarig skolsköterska utreda om det inkomna klagomålet eller synpunkten kan ha betydelse för patientsäkerheten.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

Elevhälsans medicinska enhet strävar ständigt efter att samarbeta med vårdnadshavare. Vid behov förekommer täta besök eller telefonkontakter. Utifrån elevens ålder och mognad involveras även eleven.

Vid avvikelse av rutinen att alltid informera vårdnadshavare.

Vårdnadshavare får vid skolstart, skolbyte och fortlöpande under elevens skolgång information om vilka insatser elevhälsans medicinska enhet erbjuder. Detta för att vårdnadshavare ska veta vilka hälsoinsatser de kan förvänta sig.

Sammanställning av analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

Verksamhetschef, medicinskt ledningsansvarig skolsköterska, övriga skolsköterskor och skolläkare för ständigt en dialog om den vård som bedrivs för att tidigt uppmärksamma händelser som kan leda till vårdskada.

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Strukturmått

Under vt 2018 förstärktes det med en skolsköterska en dag i veckan på Alsikeskola för att hjälpa till med hälsobesöken i förskoleklass. Skolsköterskorna samarbetade vid vaccinationstillfällen och alla arbetsuppgifter enl basprogrammet hanns med. Behovet av kommande utökning av skolskötersketjänster i takt med att kommunen växer skall bevakas och samtliga skolsköterskor har den formella kompetensen som krävs.

Vi har den medicinsktekniska utrustningen som krävs för korrekt tillväxtkontroll samt höseltester på alla våra skolor i kommunen.

Processmål

Vi har kunnat planera vaccinationstillfällena så att vi alltid är två skolsköterskor i samband med vaccinering. Alternativt att elever har vaccinerats i samband med en skolläkarmottagning då skolläkaren varit på plats.

Resultatmått

Kvalitetssäkringsarbete under 2018 då några slumpmässigt utvalda elevjournaler på våra kommunala skolor gicks igenom för att säkerhetsställa patientsäkerheten.

Under sommaren 2018 utfördes kvalitets säkring med egenkontroll på Kommunens skolor, efter detta delgavs rektorerna resultatet i en sammanställning.

Noggrann genomgång av journaler/dokumentation vid överlämning av journaler till mottagande skolsköterska eller när eleven avslutar sin skolgång.

Övergripande mål och strategier för kommande år

- Alla skolsköterskor och vår skolläkare ska delta i patientsäkerhet och ha delaktighet i patientsäkerhetsberättelse på hälso- och sjukvårdsmöten.
- Samverkan med barnhälsovården för att överlämning mellan skola och barnhälsovård ska patientsäkras.
- Samverkan med BUP och HAB för att skapa bra rutiner.
- Fortsatt samverkan med barnspecialistmottagning samt dietist
- Fortsatt samverkan med ungdomsmottagningen i Knivsta
- Verksamhetschefen ska delta regelbundet på träffar då elevhälsans medicinska enhet träffas för att säkerställa och förebygga avvikelser.
- Mottagande av nyanlända elever från andra länder och hur samarbetet med landstinget kan utvecklas.
- Skolsköterskemottagningarna ska fortsätta kvalitetssäkras. På de skolor där mottagningarna ej är helt tillfredställande skall påpekas för rektor att godkänd medicinsk utrustning införskaffas för att främja god patientsäkerhet.

-
- Alla skolskötersketjänster skall vara besatta
 - Fortsatt samarbete med hälsoäventyret
-
- Samarbeta med kommunens folkhälsostrateg
 - Fortsatt samarbete med länsstyrelsen i tex tobaksfrågor
 - Fortsatt samarbete med Uppsala universitet, handleda VFU studenter
 - Att elevhälsans personal skall upprätthålla kunskaperna i HRL
 - Fortsatt utveckla och implementera hälsofrämjande insatser såsom Ung Livsstil
 - Medicinsk ledningsansvarig skolsköterska skall delta i en utbildning som handlar om patientsäkerhet, kvalitetssäkringsarbete samt hur en patientsäkerhets berättelse skall skrivas. Utbildningen kommer att vara vid fyra tillfällen under våren 2019

Handläggare
Eva Mårtensson
Lokalförsörjningschef

Tjänsteskrivelse
Datum
2019-04-01

Diarienummer
UN-2019/189

Utbildningsnämnden

Ny idrottshall Alsike

UN- 2019/189

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta

att uppdra till förvaltningen att tillsammans med Kommunfastigheter och Alsikebolaget utreda ett nytt läge för en ny idrottshall söder om Adolfsbergsskolan i Alsike,

att föreslå kommunstyrelsen att ändra detaljplanen Alsike Nord så att den kan möjliggöra en ny idrottshall inom föreslaget område,

att uppdra till förvaltningen och Kommunfastigheter att arbeta vidare med ett förslag till en ny idrottshall i Alsike med ett lokalprogram som passar för en koncepthall som finns på marknaden samt att återkomma till utbildningsnämnden och kommunstyrelsen med förslag till läge för idrottshallen samt en kostnadsbedömning.

Sammanfattning

Den tidigare planeringen kring ett Idrotts- och aktivitetshus i Alsike har avbrutits och i dagsläget pågår det inte någon planering för en idrottshall till Adolfsbergs skola. Avsaknaden av en idrottshall har fått konsekvenser för skolan med svårigheter att klara schemaläggning och läroplanens mål för Idrott och hälsa. Förvaltningen föreslår nu ett uppdrag att utreda möjligheten till en ny idrottshall söder om skolan.

Bakgrund

Den nya skolan i Alsike med årskurs 5-9 startade upp med verksamhet i november 2018. Skolan har idag drygt 400 elever och från höstterminen 2019 ökar elevantalet till 475 för att året därefter närma sig 500. Kapaciteten för skolan är beräknad till närmare 700 elever. Planering har under flera år pågått för ett nytt Idrotts- och Aktivitetshus i skolans närområde i ett centralt och publikt läge vid det nya torget intill Alsike Nord. Huset har planerats som en publik byggnad med flera kommunala verksamheter i bottenvåningen såsom idrottshall, kulturskola, ungdomsgård och biblioteksfilial samt lokaler för hemtjänsten. Kommunfastigheter har efter uppdrag från kommunstyrelsen tagit in anbud för att bygga huset och ett flertal ärenden har presenterats för utbildningsnämnden och kommunstyrelsen med bedömda kostnader för hyra samt verksamhetens driftkostnader för huset. Utifrån den senareläggning som detaljplanen för Alsike Nord har haft i kombination med kommunstyrelsens bedömning framöver av kommunens ekonomi samt bedömd tidplan för

inflyttningen i Alsike Nord avbröt Kommunstyrelsen 2018-10-15 pågående upphandling av Idrotts- och Aktivitetshuset.

Avsaknaden av en idrottshall har naturligtvis fått konsekvenser för skolan med svårigheter att klara schemaläggning och läroplanens mål för Idrott och hälsa. Undervisningen har organiserats så att det har varit möjligt att samnyttja idrottshallen i Alsike och Brännkärrsskolans gymnastiksal men kapaciteten i hallarna är inte tillräcklig och när elevunderlaget dessutom ökar framöver så det är inte en långsiktig lösning. Till detta ska läggas att timplanen för idrottsämnet utökas med 100 timmar från och med höstterminen 2019.

En bussning av elever till CIK, när de nya sporthallarna finns tillgängliga från höstterminen 2019, kommer innebära att skoldagen förlängs för såväl elever som lärare vilket i sin tur påverkar idrottsföreningarnas tillgång till hallarna på eftermiddagarna. Tillkommer gör även kostnader för busstransporten.

Förvaltningen föreslår därför att behovet av en idrottshall i närtid för skolans behov prioriteras istället för att invänta att tidigare planerat förslag om ett Idrotts- och aktivitetshus kommer att kunna realiseras eftersom bedömningen är att den möjligheten kommer att ligga långt fram i tiden.

Skolans behov är en fullstor idrottshall som är delbar så att dubbla lektioner kan pågå samtidigt. Eftersom idrottshallen då inte kommer att innehålla publika verksamheter så är förvaltningens förslag att en separat idrottshall istället placeras söder om skolan på Alsikebolagets mark, det gula området med beteckningen BCP, se bilaga 1. Detta förslag är framtaget tillsammans med ledningen för Alsikebolaget och Kommunfastigheter. Förslaget innebär att detaljplanen behöver ändras i samband med att den skickas ut på granskning så att även idrottsändamål kan tillåtas. I samband med ändringen av detaljplanen måste en utredning i form av en tomtstudie göras när det gäller läget av idrottshallen inom föreslaget område, antal parkeringsplatser etc.

Förvaltningen och Kommunfastigheter föreslår en fullstor idrottshall som är delbar. I nuläget är bedömningen från Kommunfastigheter att det är billigare att bygga en färdig koncepthall som redan finns på marknaden och inte behöver projekteras, byggtid ca 1 år efter antagen detaljplan som medger idrottshall. Kostnaden för idrottshallen inklusive programbehovet behöver utredas av förvaltningen tillsammans med Kommunfastigheter samt Fritid och Kultur så att även föreningslivets behov kan tillgodoses på bästa sätt. Den totala tidplanen innan idrottshallen är på plats är idag svårbedömd. Förvaltningen vill återkomma när det gäller kostnaden samt tidplanen eftersom detaljplanen måste ändras och denna fråga hanteras av kommunstyrelsen och samhällsutvecklingsnämnden.

Ekonomisk konsekvensanalys

Kostnader för utredningen kan finansieras inom befintlig budgetram. Bedömning av kostnaden för idrottshallen ingår i uppdraget att ta fram till nästa tjänsteskrivelse i ärendet.

Bilaga 1: Detaljplan för Alsike Nord etapp 2, samrådhandling med föreslaget område för idrottshall markerat.

Hans Åhnberg
Utbildningschef

Beslutet ska expedieras till:

Akten

Lokalförsörjningschef

Kommunfastigheter

Alsikebolaget

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Ja ☒

Nej ☐

Förklara oavsett svar.

Hallen kommer att nyttjas av barn och ungdomar.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

I detta läge har det inte varit aktuellt att involvera barn och ungdomar i processen.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

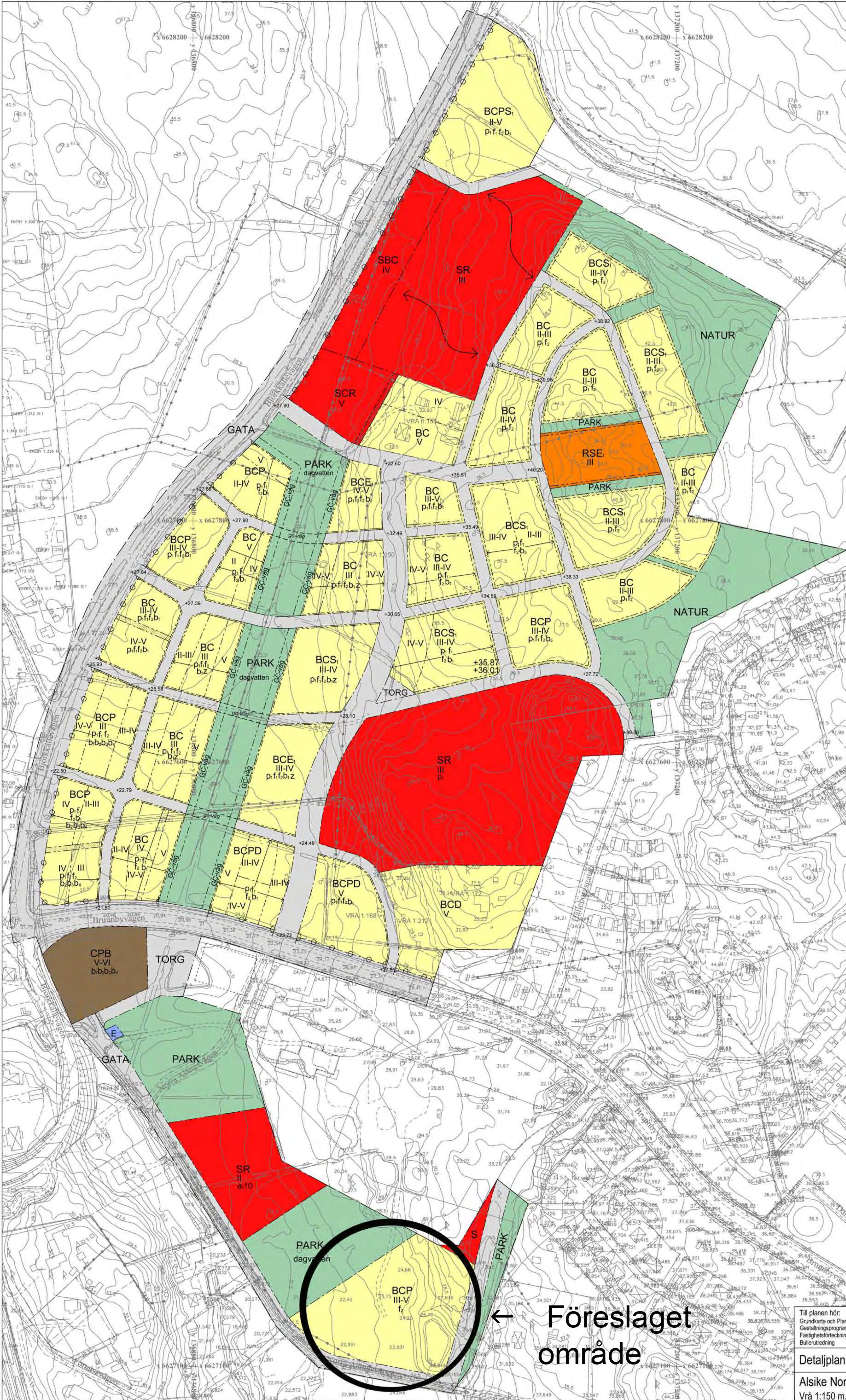
Ja ☐

Nej ☒

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument ☐

Om förvaltningen får ett uppdrag att utreda en ny idrottshall kommer idrottshallens nyttjande och utrustning samt utemiljön diskuteras med barn och ungdomar.

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela planområdet.

Gränser

—	Planområdesgrän
- - -	Användningsgrän
---	Egenskapsgrän

Användning av allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap (PBL 4 kap 5 § punkt 2)

GATA	Gata
PARK	Park
NATUR	Natur
TORG	Torg

Användning av kvartersmark (PBL 4 kap 5 § punkt 3)

BC	Bostäder, Centrum
BCD	Bostäder, Centrum, Vård
BCE	Bostäder, Centrum, Teknisk anläggning inom byggnad
BCP	Bostäder, Centrum, Parkering
BCPD	Bostäder, Centrum, Parkering, Vård
BCPS	Bostäder, Centrum, Parkering, Förskola
BCS	Bostäder, Centrum, Förskola
E	Tekniska anläggningar
RSE	Besöksanläggningar, Skola, Teknisk anläggning inom byggnad
CPS	Centrum, Parkering, Bostäder får anordnas men inte i bottenplan
S	Skola
SCS	Skola, Bostäder, Centrum
SSS	Skola, Besöksanläggningar
SSS	Skola, Centrum, Besöksanläggningar

Egenskapsbestämmelser för utformning av allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap

+0.0 Plushöjd i meter över nollplanet (RH2000) (PBL 4 kap 5 § punkt 1)
GC-väg Gång- och cykelväg ska anordnas samt vara färdig och tillgänglig som brandväg
dagvatten Dagvattenhantering får anordnas

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Placering, Utformning, Utformande
Balkongerburspraksutskjutande byggnadsdelar över allmän plats mot gata får skjuta ut max 0,5 m utanför underliggande fasadiv mot gata och gata bredare än 10 m. Dessa får skjuta ut max 1 m utanför underliggande fasadiv mot park och gata bredare än 10 m. Ska vara belägen minst 5 m ovan mark.
Byggnader ska huvudsakligen utformas utifrån tillhörande gestaltungsprogramms riktlinjer. Skyltar i planområdet ska gå i enlighet med gestaltungsprogramms riktlinjer. Plank ska utformas enligt gestaltungsprogramms riktlinjer om park och grindar. (PBL 4 kap 10 § punkt 1)
Högsta totalhöjd är 25 meter för byggnad inom hela planområdet.
e10 Största byggnadsarea (BYA) i procent per fastighetsenhet (PBL 4 kap 11 § punkt 1)
P Mer än hälften av huvudbyggnads fasadiv placeras i egenskapsgräns mot prickmark alternativt placeras i användningsgräns mot gata/park där ingen prickmark finns. Undantag vid krokta gator, där fasadiv i huvudsak ska ligga utmed egenskapsgräns och längs denna. (PBL 4 kap 10 § punkt 1)
f Minst 50 % av fasadiv per fastighet mot allmän plats ska utformas med den översta våningens indragen 2 m i förhållande till underliggande våningars fasadiv (PBL 4 kap 10 § punkt 1)
f1 Entré ska finnas i riktning mot allmän plats gata/park. Funktionsyta för entrédörrar får inte inkräkta på allmän platsmark. (PBL 4 kap 10 § punkt 1)
b Fönöjd bottenvåning, med en lägsta bjälklagshöjd om 4 m (PBL 4 kap 10 § punkt 1)
b1 Byggnad ska utformas med genomgående trapphus (PBL 4 kap 10 § punkt 1)
b2 Ventilationsöppningar i fasader ska vara riktade bort från Östskustbanan, dvs. bort från riksområdet. Central avstagningsmöjlighet för ventilationen ska finnas i syfte att begränsa gaspridning (PBL 4 kap 10 § punkt 1)
b3 Fasadbeklädnad mot Östskustbanan ska utformas i obrännbart material. Algorän omfattar inte fönster och dörrar. Takbeklädnadsmaterial och takfot mot Östskustbanan ska utformas i obrännbart material. (PBL 4 kap 10 § punkt 1)
b4 Byggnaderna längs med den västra gatan om kvarteret ska ha en fönöjd bottenvåning, med en lägsta bjälklagshöjd om 4 m (PBL 4 kap 10 § punkt 1)
V V Högsta antal våningar
II-V Lägsta respektive högsta antal våningar

Begränsning av markens bebyggelse

Marken får inte föras med byggnad. Undantag får medges för mindre än hälften av byggnad, bortsett från balkong (PBL 4 kap 11 § punkt 1) eller 10 m (PBL 4 kap 11 § punkt 1)
Öppen passage ska finnas genom kvartersmark i planens riktning. Passagen ska ha en minsta bredd av 4 m och en minsta höjd av 4 m. Passagen är inte lägesbestämd och ska vara tillgänglig för allmänheten.
Uttarsförbud (PBL 4 kap 9 §)

Administrativa bestämmelser

Genomförandetiden är 15 år efter den dag planen vinner laga kraft. (PBL 4 kap 21 §)
Bostadskvarteren ska delas in i flera fastigheter
z Utrymme för vändningsmöjlighet för allmännyttig trafik ska finnas med en minsta bredd av 4,5 m. Portik får anordnas med en minsta höjd av 5 m (PBL 4 kap 9 §)

ILLUSTRATION

Illustrationsrätt
go-väg
Illustrationsrätt
Illustrationsrätt

BETECKNINGAR

Fastighetsgränser m.m.
— Fastighetsgrän
— Rättighetsdel (Sv=servitut, ga=gemensamhetsanläggning)
— Ledningsrätt
— Användningsgräns sammanfallande med fastighetsgrän
— Användningsgräns övriga fall
— Egenskapsgrän

Gränser enligt detaljplan

Byggnader m.m.
— Byggnader
— Bostadshus
— Bostadshus
— Uthus
— Uthus
— Skärmtak (måtta)
— Skärmtak (dig.)

Övrigt

— Dike mittlinje resp. ytterlinje
— Fornlämningar resp. fornlämningsområde
— Gång- och cykelväg
— Häck
— Kantsten
— Mur ytter
— Slänt
— Staket
— Stödmur
— Vägkant
— Ägostagsgrän
— Begränsningspunkt - Sten
— Brunn
— Gatubelysningsstolpe

Ledningar

— Kraftledning

Höjdförhållanden

— Höjdkurva - Aktualitet 2014
+0.0 Markhöjd Uppmätt

Till planen hör:
Grundkarta och Planbeskrivning
Gestaltungsprogram
Fastighetsförteckning
Bullenutredning
Mobilitets- och parkeringsutredning
Projekterings PM geoteknik
Behovsbedömning
Naturvärdsinventering
Dagvattenutredning och PM för VA
Riskanalys
Solstudie
Arkeologisk utredning

Detaljplan för

Alsike Nord etapp 2
Vrå 1:150 m.fl.
Knivsta kommun
Uppsala län
Upprättad 2018-08-29

Samrådshandling

—	Beslutsdatum	Instans
—	Samråd	SUN
—	Granskning	SUN
—	Antagande	KF
—	Laga kraft	

Enika Holmström
Fysisk planerare
Moa Odin
Plancher
BMN 2014-000000

Information
Planavgift ska inte tas ut i samband med bygglov.
Upprättad enligt PBL (2010:900) i dess lydelse från 2 maj 2011.

Skala: 1:1500 i A1-format
Skala: 1:3000 i A3-format

Datum

Verksamhet

Beslutsfattare

Veronica Gustafsson

[illegible]